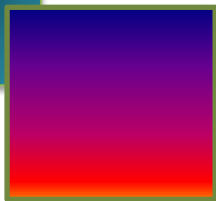

Wydatki na świadczenia z ubezpieczeń społecznych związane z niezdolnością do pracy w 2020 r.

DEPARTAMENT STATYSTYKI I PROGNOZ AKTUARIALNYCH

Warszawa 2021

Opracowanie: Ewa Karczewicz, Andrzej Kania - Wydział Badań Statystycznych
Akceptowała: Hanna Zalewska Dyrektor Departamentu
Statystyki i Prognoz Aktuarnych

www.zus.pl
www.psz.zus.pl

	strona
Wstęp	8
1. Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w latach 2016 -2020	10
2. Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2020 r.	16
2.1. Wydatki ogółem według rodzajów świadczeń	16
2.2. Struktura wydatków ogółem według rodzajów świadczeń i płci świadczeniobiorców	18
2.3. Struktura wydatków ogółem według województw i płci świadczeniobiorców	20
2.4. Ranking wydatków na świadczenia ogółem według grup chorobowych	24
2.5. Ranking wysokości wydatków na świadczenia ogółem według jednostek chorobowych zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych Rewizja Dziesiąta (ICD-10) i płci świadczeniobiorców	34
2.6. Charakterystyka wydatków na poszczególne rodzaje świadczeń . . .	41
2.6.1. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy	41
2.6.2. Wydatki na renty socjalne	42
2.6.3. Wydatki na absencję chorobową	43
2.6.4. Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne	44
2.6.5. Koszty rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS	44
Podsumowanie.	79

SPIS TABEL

	strona
Tabela 1 Wydatki na świadczenia w latach 2016 – 2020	10
Tabela 2 Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy poniesione w latach 2016 – 2020	12
Tabela 3 Struktura wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy poniesionych w latach 2016 – 2020	13
Tabela 4 Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby świadczeniobiorców pobierających świadczenia związane z niezdolnością do pracy, liczby dni absencji chorobowej oraz liczby osób poddanych rehabilitacji leczniczej w latach 2016 – 2020	14
Tabela 5 Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2020 r. . .	17
Tabela 6 Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2020 r. według rodzajów świadczeń i płci świadczeniobiorców	18
Tabela 7 Struktura wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2020 r. według rodzajów świadczeń i płci świadczeniobiorców	19
Tabela 8 Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2020 r. według województw i płci świadczeniobiorców	20
Tabela 9 Przeciętna kwota wydatków ogółem na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2020 r. według województw	23
Tabela 10 Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy poniesione w 2020 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy i płci świadczeniobiorców	25
Tabela 11 Ranking wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2020 r według wybranych grup chorobowych i płci świadczeniobiorców	27
Tabela 12 Ranking jednostek chorobowych powodujących niezdolność do pracy, generujących najwyższe wydatki na świadczenia związane z tą niezdolnością . . .	34
Tabela 13 Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2020 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności i płci świadczeniobiorców	45
Tabela 14 Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy poniesione w 2020 r. według stopnia niezdolności pracy i płci świadczeniobiorców	47
Tabela 15 Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2020 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności . . .	48
Tabela 16 Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2020 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności	49

Tabela 17	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2020 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy	50
Tabela 18	Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2020 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy	52
Tabela 19	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2020 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności i płci świadczeniobiorców	53
Tabela 20	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2020 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności	55
Tabela 21	Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2020 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności . . .	56
Tabela 22	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2020 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy	57
Tabela 23	Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2020 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy	58
Tabela 24	Wydatki na renty socjalne w 2020 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy i płci świadczeniobiorców	59
Tabela 25	Wydatki na renty socjalne w 2020 r. według płci świadczeniobiorców i województw	61
Tabela 26	Wydatki z tytułu absencji chorobowej finansowanej z FUS i funduszy zakładów pracy w 2020 r. według grup chorobowych i płci świadczeniobiorców	62
Tabela 27	Struktura wydatków na absencję chorobową finansowaną z FUS i funduszy zakładów pracy w 2020 r. według grup chorobowych i płci świadczeniobiorców.	65
Tabela 28	Wydatki z tytułu absencji chorobowej finansowane z FUS i funduszy zakładów pracy w 2020 r. według płci świadczeniobiorców i województw	66
Tabela 29	Wydatki z tytułu absencji chorobowej finansowane z FUS i funduszy zakładów pracy w 2020 r. według płci świadczeniobiorców i województw	67
Tabela 30	Wydatki z tytułu absencji chorobowej spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2020 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy i płci świadczeniobiorców	68
Tabela 31	Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w 2020 r. według grup chorobowych będących przyczyną wypłaty świadczenia i płci świadczeniobiorców	70
Tabela 32	Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w 2020 r. według województw	72

Tabela 33	Koszty rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS w 2020 r. według grup chorobowych będących przyczyną rehabilitacji i płci świadczeniobiorców	73
Tabela 34	Przeciętna kwota wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2020 r. według rodzajów świadczeń i grup chorobowych	75
Tabela 35	Przeciętna kwota wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2020 r. według rodzajów świadczeń i województw	76
Tabela 36	Przeciętna kwota wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS w przeliczeniu na jedną osobę poddaną rehabilitacji leczniczej w 2020 r. według grup chorobowych.	77
Tabela 37	Przeciętna kwota wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS w przeliczeniu na jedną osobę poddaną rehabilitacji leczniczej w 2020 r. według województw.	78

SPIS RYSUNKÓW

		Strona
Rys. 1	Struktura wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w latach 2016 – 2020	13
Rys. 2	Przeciętna miesięczna liczba pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy i renty socjalne w latach 2016 – 2020	14
Rys. 3	Przeciętna miesięczna liczba osób pobierających świadczenia rehabilitacyjne w latach 2016 – 2020	15
Rys. 4	Liczba osób poddanych rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS w latach 2016 – 2020	15
Rys. 5	Liczba dni absencji chorobowej finansowanej z FUS i funduszy zakładów pracy w latach 2016 – 2020	15
Rys. 6	Wydatki z FUS, z budżetu państwa oraz ze środków pracodawców poniesione w 2020 r. na świadczenia związane z niezdolnością do pracy według płci	16
Rys. 7	Struktura wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2020 r. według rodzajów świadczeń wypłaconych w poszczególnych województwach	22
Rys. 8	Przeciętna kwota wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym według województw	24
Rys. 9	Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2020 r. według grup chorobowych	26

Rys. 10	Ranking 10 grup chorobowych powodujących niezdolność do pracy, generujących najwyższe wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy, według płci świadczeniobiorców	28
Rys. 11	Przeciętna kwota wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym dla wybranych grup chorobowych według województw.	29
Rys. 12	Przeciętna kwota wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym dla wybranych jednostek chorobowych według województw.	37
Rys. 13	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy przyznane w związku z chorobami układu krążenia, zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania oraz chorobami układu kostno-stawowego na tle wydatków na renty w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w 2020 r.	46
Rys. 14	Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2020 r. według stopnia niezdolności i płci świadczeniobiorców	47
Rys. 15	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w 2020 r. według województw oraz stopni niezdolności do pracy	51
Rys. 16	Wydatki na renty wypadkowe według płci w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w poszczególnych województwach w 2020 r.	54
Rys. 17	Wydatki na renty socjalne przyznane w związku z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania oraz chorobami układu nerwowego na tle wydatków na renty socjalne ogółem w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w poszczególnych województwach w 2020 r.	60
Rys. 18	Wydatki na absencję chorobową ogółem w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w 2020 r. według województw	63
Rys. 19	Struktura wydatków na absencję chorobową finansowaną z FUS i funduszy zakładów pracy w 2020 r. według wybranych grup chorobowych i płci świadczeniobiorców	64
Rys. 20	Struktura liczby dni absencji chorobowej spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2020 r. według wybranych grup chorobowych i płci świadczeniobiorców	69
Rys. 21	Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w 2020 r. według województw	71
Rys. 22	Struktura wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS w 2020 r. według grup chorobowych będących przyczyną rehabilitacji i płci świadczeniobiorców	74

Wstęp

Jednym ze statutowych zadań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest przyznawanie i wypłata świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Między innymi w momencie materializacji ryzyka utraty zarobków w okresie czasowej lub długotrwałej niezdolności do pracy.

ZUS realizuje też zadania „przeciwdziałające” niezdolności do pracy, tzw. działalność prewencyjną, a w jej ramach prowadzi rehabilitację leczniczą.

W opracowaniu poddano analizie wydatki poniesione w 2020 r na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w różnych przekrojach, ze szczególnym uwzględnieniem przyczyn chorobowych tej niezdolności.

Zakres przedmiotowy opracowania obejmuje:

- wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy łącznie z dodatkami pielęgnacyjnymi przysługującymi z tytułu tej niezdolności;
- wydatki na renty socjalne, pokrywane ze środków budżetu państwa;
- wydatki na absencję chorobową czyli czasową niezdolność do pracy z tytułu choroby własnej, tj. wynagrodzenia wypłacane w okresie niezdolności do pracy z własnych środków przez pracodawcę oraz zasiłki chorobowe wypłacane przez Zakład;
- wydatki na świadczenia rehabilitacyjne;
- wydatki na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS.

Prowadzone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych badania z zakresu szeroko rozumianej niezdolności do pracy, tj. zarówno krótkotrwałej (absencji chorobowej) jak też długotrwałej, umożliwiają analizę przyczyn chorobowych z dokładnością do jednostki chorobowej zdefiniowanej zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych rewizja Dziesiąta (ICD-10). Zgromadzono zatem - w odniesieniu do wydatków na poszczególne rodzaje świadczeń - informacje dotyczące ponad 2,0 tys. jednostek chorobowych, z uwzględnieniem choroby zakaźnej COVID-19. W tablicach 10-37 jest to grupa chorób (U00-U85) – kody dla celów specjalnych.

Rok 2020 to rok pojawienia się na świecie, w tym także w Polsce zakaźnej choroby COVID-19, która 11 marca 2020 r. została uznana przez Światową Organizację Zdrowia za pandemię.

COVID-19 został włączony na listę chorób zakaźnych podlegających *Ustawie o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi* Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2020 r.

W związku z rozwojem pandemii weszły w życie przepisy, na podstawie których w określonych sytuacjach wydłużano ważność orzeczeń o niezdolności do pracy lub o niezdolności do samodzielnej egzystencji wydanych przez lekarzy orzeczników ZUS lub komisje lekarskie ZUS. Miało to wpływ m.in. na wydłużenie okresu ważności rent z tytułu niezdolności do pracy, świadczenia rehabilitacyjnego oraz na zwiększoną liczbę wydawanych zaświadczeń lekarskich, a także okresu ich ważności. W związku z pandemią również rehabilitacja lecznicza w ramach prewencji rentowej ZUS prowadzona była w 2020 r. w ich ograniczonym zakresie i tylko w dwóch terminach – od stycznia do 14 marca oraz od sierpnia do października 2020 r..

Źródło danych do badania stanowiły zasoby systemów informatycznych ZUS.

Podkreślić przy tym należy, że dane statystyczne, którymi dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych dotyczą przypadków osób ubezpieczonych (m.in. prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, w tym także populacji emerytów pozostających w zatrudnieniu), którzy wystąpili o świadczenia z tytułu niezdolności do pracy w związku z określonymi schorzeniami. Nie obejmują rolników indywidualnych i członków ich rodzin.

Opracowanie w pierwszej części zawiera analizę wydatków w latach 2016-2020 w ujęciu syntetycznym, natomiast w drugiej - szczegółową ocenę poziomu wydatków poniesionych w 2020 r. według rodzajów świadczeń, jednostek chorobowych, płci świadczeniobiorców, układu terytorialnego. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym na renty wypadkowe uwzględniają dodatki pielęgnacyjne przyznane w związku z niezdolnością do pracy i samodzielnej egzystencji, nie zawierają natomiast dodatków pielęgnacyjnych z tytułu wieku oraz kwot emerytur zbiegowych.

1. Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w latach 2016 – 2020

W 2020 r. wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy ogółem wyniosły 42 509,7 mln zł i w stosunku do 2019 r. wzrosły o 3 mld i 854,8 mln zł. Kwota tych wydatków w omawianym roku stanowiła 1,8% PKB i w porównaniu z rokiem 2019 udział ten wzrósł o 0,1 punktu procentowego (tabela 1).

Tabela 1. Wydatki na świadczenia w latach 2016 – 2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Wydatki na świadczenia pieniężne realizowane przez ZUS – ogółem w mln zł	209 604,4 ^{*)}	217 219,6 ^{*)}	233 810,6 ^{*)}	248 886,1 ^{*)}	269 785,3 ^{*)}
Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy - ogółem w mln zł	35 081,5	36 604,4	36 812,3	38 654,9	42 509,7
Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy (bez absencji chorobowej finansowanej z funduszy zakładów pracy) w mln zł	29 414,0	30 263,6	29 901,5	31 088,7	33 670,3
Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy (bez absencji chorobowej finansowanej z funduszy zakładów pracy) do wydatków realizowanych przez ZUS w %	14,0	13,9	12,8	12,5	12,5
Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy ogółem w % PKB	1,9	1,8	1,7	1,7	1,8

^{*)} Łącznie z zasiłkami pogrzebowymi po osobach pobierających renty socjalne, zasiłki i świadczenia przedemerytalne

Do roku 2015 i najwyższy odsetek w wydatkach na świadczenia związane z niezdolnością do pracy stanowiły wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy.

Na przestrzeni omawianych lat stopniowo malał ich udział w wydatkach ogółem.

W 2016 r. wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy stanowiły 42,8% ogółu wydatków, w 2020 r. – 32,2%. W 2020 r., w porównaniu z rokiem 2019, udział ten zmniejszył się o 3,0 punkty procentowe.

Malą również liczba pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy. W 2016 r. ich przeciętna liczba wynosiła 933,8 tys., a w 2020 r. – 657,1 tys. (tabela 2, rys.2).

Jednocześnie wzrasta znacząco udział wydatków na absencję chorobową, wypłacaną przez ZUS i z funduszy zakładów pracy. Począwszy od 2016 r. stanowią one pierwszą pozycję w wydatkach związanych z niezdolnością do pracy. W 2016 r. udział wydatków na absencję chorobową wyniósł 46,4% wydatków ogółem i był wyższy od udziału wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy o 3,6 punktu procentowego. W 2020 r. ich udział wynosił już 53,9% i był wyższy od udziału rent z tytułu niezdolności do pracy o 21,7 punktu procentowego.

Liczba dni absencji chorobowej w 2020 r. wynosiła 246 501,1 tys. i w porównaniu z rokiem 2016 wzrosła o 26 325,1 tys., a w porównaniu z rokiem poprzednim o 20 412,9 tys. (tabela 2, rys. 5). Tak duży wzrost liczby dni absencji chorobowej, a także wydatków z tym związanych jest skutkiem wystąpienia pandemii COVID-19.

W strukturze wydatków rosną także wydatki na świadczenia rehabilitacyjne i renty socjalne. W przypadku wydatków na świadczenie rehabilitacyjne, ich udział w wydatkach ogółem wynosił od 4,3% w 2016 r. do 5,3% w 2020 r., natomiast w przypadku rent socjalnych udział ten wzrósł z 6,0% w 2016 r. do 8,4% w 2020 r.

Przeciętna miesięczna liczba pobierających renty socjalne bądź świadczenie rehabilitacyjne w omawianych latach również systematycznie wzrastała. I tak, w przypadku pobierających renty socjalne od 264,2 tys. w 2016 r. do 274,2 tys. w roku 2020, natomiast w przypadku pobierających świadczenie rehabilitacyjne z 82,8 tys. w roku 2016 do 93,8 tys. w 2020 r. (rys. 1, rys. 2 oraz rys. 3).

Na stałym poziomie utrzymywał się udział wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS, który w ostatnich latach wynosił 0,5% ogółu wydatków związanych z niezdolnością do pracy, jednak w związku z pandemią COVID-19 - w 2020 r. zmalał do 0,2%.

Tabela 2. Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy poniesione w latach 2016 – 2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Renty z tytułu niezdolności do pracy					
Wydatki w tys. zł ¹⁾	15 007 081,9	14 608 136,0	13 689 477,0	13 585 937,9	13 678 237,7
Przeciętna miesięczna liczba świadczeniobiorców w tys.	933,8	843,9	750,2	699,6	657,1
w tym:					
Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe					
Wydatki w tys. zł ¹⁾	3 778 503,6	3 844 540,3	3 966 785,6	4 088 329,2	4 255 289,1
Przeciętna miesięczna liczba świadczeniobiorców w tys.	180,4	174,5	168,3	162,2	156,6
Renty socjalne					
Wydatki w tys. zł ¹⁾	2 090 128,0	2 497 901,6	2 760 861,6	3 265 051,5	3 582 207,7
Przeciętna miesięczna liczba świadczeniobiorców w tys.	264,2	266,4	268,3	270,8	274,2
Świadczenia rehabilitacyjne					
Wypłaty w tys. zł	1 525 158,0	1 665 471,5	1 728 042,9	1 853 913,2	2 253 234,4
Przeciętna miesięczna liczba świadczeniobiorców w tys.	82,8	87,4	86,0	86,7	93,8
Absencja chorobowa finansowana z FUS i funduszy zakładów pracy					
Wypłaty w tys. zł ²⁾	16 282 733,1	17 650 500,4	18 443 634,3	19 748 163,8	22 932 379,1
Liczba dni absencji chorobowej w tys.	220 176,0	229 578,0	226 757,9	226 088,2	246 501,1
Rehabilitacja lecznicza w ramach prewencji rentowej ZUS					
Koszt rehabilitacji	176 441,1	182 422,6	190 293,5	201 847,2	63 648,1
Liczba osób poddanych rehabilitacji leczniczej w tys.	85,4	88,8	90,6	86,4	28,0

¹⁾ Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym na renty wypadkowe oraz renty socjalne - na podstawie wyników badania statystycznego. Wydatki na renty uwzględniają dodatki pielęgnacyjne przyznane w związku z całkowitą niezdolnością do pracy i samodzielnej egzystencji, nie zawierają natomiast dodatków pielęgnacyjnych z tytułu wieku oraz kwot emerytur zbiegowych

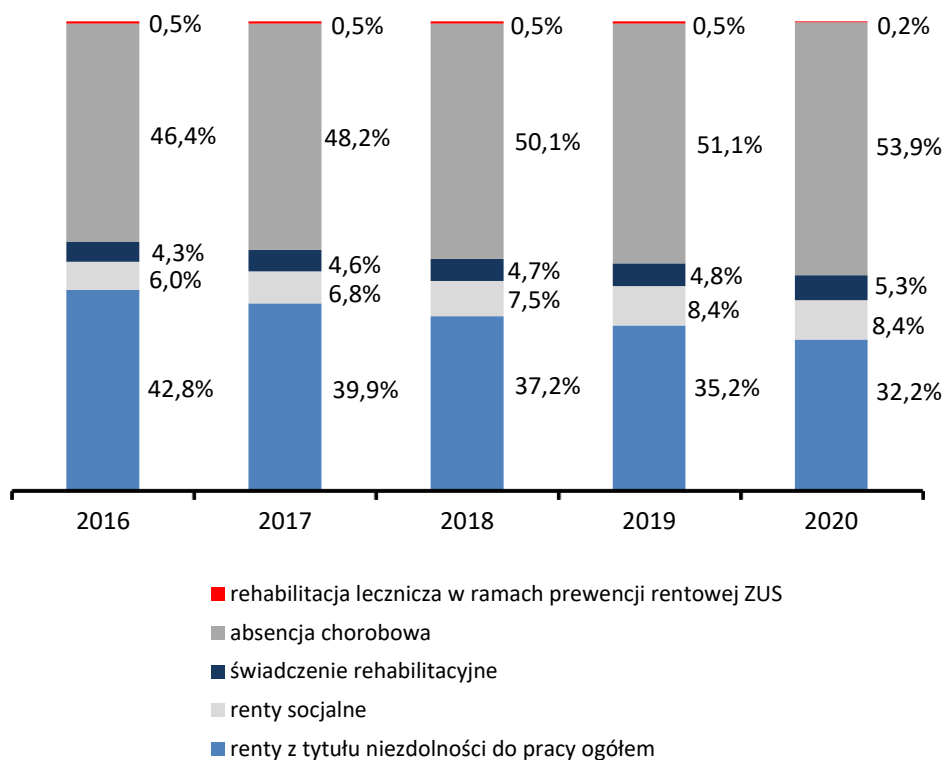
²⁾ Wypłacane przez ZUS oraz z funduszy zakładów pracy

Tabela 3. Struktura wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy¹⁾ poniesionych w latach 2016 – 2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
renty z tytułu niezdolności do pracy	42,8	39,9	37,2	35,2	32,2
w tym:					
renty wypadkowe	10,8	10,5	10,8	10,6	10,0
renty socjalne	6,0	6,8	7,5	8,4	8,4
świadczenie rehabilitacyjne	4,3	4,6	4,7	4,8	5,3
absencja chorobowa	46,4	48,2	50,1	51,1	53,9
rehabilitacja lecznicza w ramach prewencji rentowej ZUS	0,5	0,5	0,5	0,5	0,2

¹⁾ Patrz uwagi do tabl.2

Rys. 1. Struktura wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w latach 2016 – 2020

Zmiany w liczbie osób pobierających poszczególne świadczenia związane z niezdolnością do pracy oraz zmiany liczby dni absencji chorobowej w latach 2016 – 2020 mające wpływ na wysokość wydatków na te świadczenia przedstawiają rys. 2 - 5.

Tabela 4. Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby świadczeniobiorców pobierających świadczenia związane z niezdolnością do pracy, liczby dni absencji chorobowej oraz liczby osób poddanych rehabilitacji leczniczej w latach 2016 – 2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
	rok poprzedni = 100				

Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby świadczeniobiorców pobierających:

renty z tytułu niezdolności do pracy	95,1	90,4	88,9	93,3	93,9
w tym:					
renty wypadkowe	96,9	96,7	96,4	96,4	96,5
renty socjalne	101,2	100,8	100,7	100,9	101,3
świadczenie rehabilitacyjne	106,3	105,6	98,4	100,8	108,2

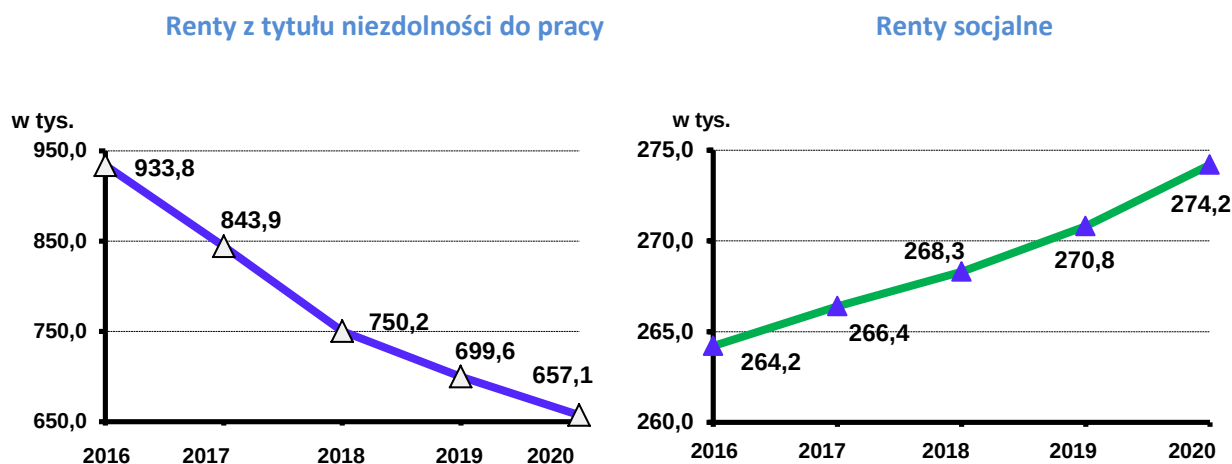
Dynamika liczby osób poddanych rehabilitacji leczniczej:

rehabilitacja lecznicza w ramach prewencji rentowej ZUS	105,8	104,0	102,0	95,4	32,4
--	-------	-------	-------	------	------

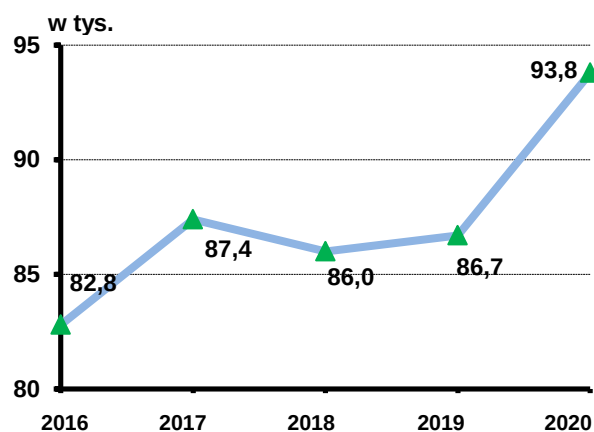
Dynamika liczby dni absencji chorobowej

absencja chorobowa	105,3	104,3	98,8	99,7	109,0
--------------------	-------	-------	------	------	-------

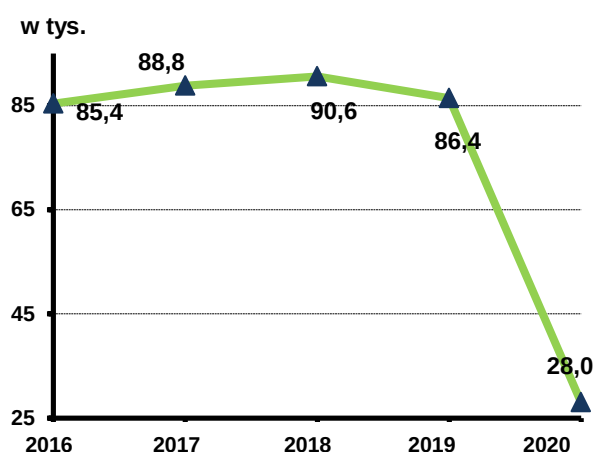
Rys. 2 Przeciętna miesięczna liczba pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy i renty socjalne w latach 2016 – 2020

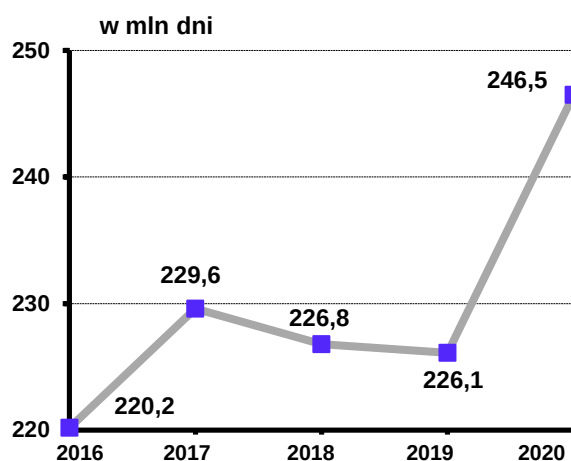
Rys. 3 Przeciętna miesięczna liczba pobierających świadczenie rehabilitacyjne w latach 2016 – 2020

Rys. 4 Liczba osób poddanych rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS w latach 2016 – 2020

Rys. 5 Liczba dni absencji chorobowej finansowanej z FUS i funduszy zakładów pracy w latach 2016 – 2020

2. Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2020 r.

2.1. Wydatki ogółem według rodzajów świadczeń

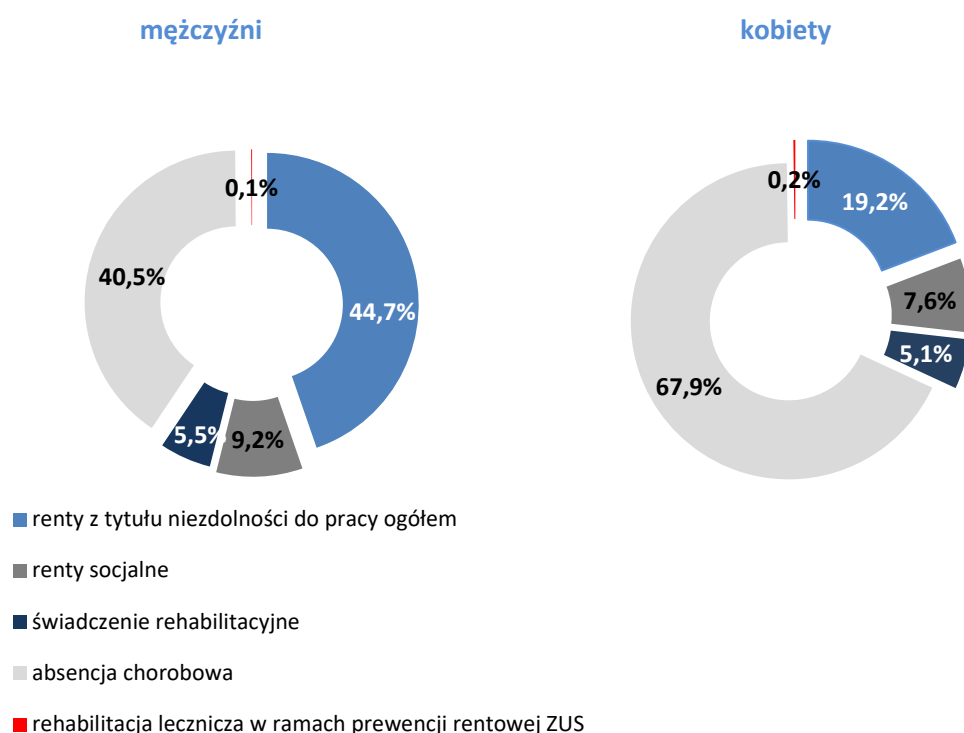
W 2020 r. wydatki na świadczenia pieniężne związane z niezdolnością do pracy w obszarze realizowanym przez ZUS, w tym wypłacane z budżetu państwa oraz ze środków własnych pracodawców, wyniosły łącznie 42 509,7 mln. zł. W stosunku do roku 2019 r. ich wzrost wyniósł blisko 10,0%. Odnosząc wydatki do wartości PKB, ich udział w 2020 r. wynosił 1,8% i w porównaniu do 2016 r. był niższy o 0,1 punktu procentowego.

Przeciętna wysokość wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy ogółem na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2020 r. wyniosła 1 692,53 zł. W porównaniu z rokiem poprzednim była wyższa o 9,5%.

W 2020 r. najwyższe wydatki wynoszące 22 932,4 mln zł, tj. stanowiące blisko 54% ogółu wydatków na świadczenia ogółem, ponoszone były na absencję chorobową. W latach poprzednich udział wydatków na absencję chorobową kształtował się na poziomie pomiędzy 46,4% w 2016 r., a 51,1% w 2019 r.

Strukturę wydatków na poszczególne świadczenia związane z niezdolnością do pracy według płci oraz kwoty wypłat na te świadczenia przedstawiają rys. 6 i tabela 5.

Rys. 6 Wydatki z FUS, z budżetu państwa oraz ze środków pracodawców poniesione w 2020 r. na świadczenia związane z niezdolnością do pracy według płci

Najwyższa przeciętna wysokość wydatków na 1 osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym została wydatkowana na absencję chorobową i wynosiła 913,05 zł (w 2019 r. – 789,36 zł). W przypadku rent z tytułu niezdolności do pracy było to – 544,60 zł (w 2019 r. – 543,05 zł) (tabela 5).

Tabela 5. Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2020 r.

Wyszczególnienie	Kwota wypłat w tys. zł	Przeciętna kwota wypłaty na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w zł
OGÓŁEM	42 509 707,0	1 692,53
renty z tytułu niezdolności do pracy ¹⁾ w tym:	13 678 237,7	544,60
renty wypadkowe	4 255 289,1	169,42
renty socjalne	3 582 207,7	142,63
świadczenie rehabilitacyjne	2 253 234,4	89,71
absencja chorobowa ²⁾	22 932 379,1	913,05
w tym:		
zasiłki chorobowe z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	624 723,2	24,87
rehabilitacja lecznicza	63 648,1	2,53

1) Wydatki na renty uwzględniają dodatki pielęgnacyjne przyznane w związku z całkowitą niezdolnością do pracy i samodzielnej egzystencji, nie zawierają natomiast dodatków pielęgnacyjnych z tytułu wieku oraz kwot emerytur zbiegowych.

2) Wypłacana przez ZUS oraz z funduszy zakładów pracy

2.2. Struktura wydatków ogółem według rodzajów świadczeń i płci świadczeniobiorców

W 2020 r. wydatki na omawiane świadczenia z tytułu niezdolności do pracy mężczyzn wyniosły 21 612,6 mln zł. Ich udział w wydatkach ogółem był o 1,6 punktu procentowego wyższy niż w związku z wydatkami poniesionymi z tytułu niezdolności kobiet i wynosił 50,8%.

Struktura wydatków ze względu na płeć w poszczególnych rodzajach wydatków również kształtowała się odmiennie. Znacząco wyższy udział wydatków na świadczenia wypłacane mężczyznom, niż udział wydatków na świadczenia wypłacane kobietom, odnotowujemy w odniesieniu do rent z tytułu niezdolności do pracy, rent socjalnych i świadczeń rehabilitacyjnych. W przypadku absencji chorobowej kobiet wydatki są o 23,6 punktu procentowego wyższe od wydatków na absencję chorobową mężczyzn.

Tabela 6. Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy¹⁾ w 2020 r. według rodzajów świadczeń i płci świadczeniobiorców

Wyszczególnienie	Razem	Mężczyźni	Kobiety
	kwota wypłat w tys. zł		
OGÓŁEM	42 509 707,0	21 612 556,3	20 897 150,7
renty z tytułu niezdolności do pracy ¹⁾ w tym:	13 678 237,7	9 658 214,5	4 020 023,2
renty wypadkowe	4 255 289,1	3 044 235,0	1 211 054,1
renty socjalne	3 582 207,7	1 989 681,1	1 592 526,6
świadczenie rehabilitacyjne	2 253 234,4	1 179 897,2	1 073 337,2
absencja chorobowa ²⁾	22 932 379,1	8 756 123,8	14 176 255,3
w tym:			
zasiłki chorobowe z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	624 723,2	441 892,0	182 831,2
rehabilitacja lecznicza	63 648,1	28 639,7	35 008,4

¹⁾ Patrz uwagi pod tabelą 5

²⁾ Wypłacana przez ZUS oraz z funduszy zakładów pracy

Wydatki na renty wypłacone mężczyznom wyniosły 9 658,2 mln zł stanowiąc 70,6% ogółu wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym wydatki na renty wypadkowe mężczyznom wyniosły 3 044,2 mln zł, tj. 71,5% ogółu wydatków na te renty.

Udział wydatków na renty socjalne wypłacone mężczyznom wyniósł 55,5%, tj. 1 989,7 mln zł. Również wydatki na świadczenia rehabilitacyjne wypłacone mężczyznom przewyższały, o 4,8 punktu procentowego, wydatki na to świadczenie wypłacone kobietom. Wydatki poniesione na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS kobiet przewyższały wydatki poniesione na rehabilitację leczniczą mężczyznom, wynosiły odpowiednio 55,0% tj. 35,0 mln zł i 45,0% tj. 28,6 mln zł.

Tabela 7. Struktura wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy¹⁾ w 2020 r. według rodzajów świadczeń i płci świadczeniobiorców

Wyszczególnienie	Kwota wypłat w odsetkach		
	razem	mężczyźni	kobiety
OGÓŁEM	100,0	50,8	49,2
renty z tytułu niezdolności do pracy ¹⁾	100,0	70,6	29,4
w tym:			
renty wypadkowe	100,0	71,5	28,5
renty socjalne	100,0	55,5	44,5
świadczenie rehabilitacyjne	100,0	52,4	47,6
absencja chorobowa ²⁾	100,0	38,2	61,8
w tym:			
zasiłki chorobowe z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	100,0	70,7	29,3
rehabilitacja lecznicza	100,0	45,0	55,0

¹⁾ Patrz uwagi pod tabelą 5

²⁾ Wypłacana przez ZUS oraz z funduszy zakładów pracy

2.3. Struktura wydatków ogółem według województw i płci świadczeniobiorców

Rozpatrując wydatki w 2020 r. na świadczenia z tytułu niezdolności do pracy w poszczególnych województwach, obserwujemy, że najwyższe wydatki zostały poniesione w województwie śląskim – 14,1% ogółu wydatków, mazowieckim – 12,3%, wielkopolskim – 10,6%. W populacji mężczyzn najwyższy udział wydatków odnotowano w województwie śląskim – 15,5%, natomiast w populacji kobiet najwyższy ich udział wystąpił w województwie mazowieckim – 13,4%. Najniższe kwoty wydatkowano w województwie opolskim – 2,0% ogółu wydatków oraz w województwie podlaskim – 2,3%.

Tabela 8. Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2020 r. według województw i płci świadczeniobiorców

Województwa	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM	42 509 707,0	100,0	21 612 556,3	100,0	20 897 150,7	100,0
Dolnośląskie	3 180 474,2	7,5	1 621 509,9	7,5	1 558 964,3	7,5
Kujawsko-pomorskie	2 468 835,8	5,8	1 291 078,0	6,0	1 177 757,8	5,6
Lubelskie	2 197 260,8	5,2	1 109 456,3	5,1	1 087 804,5	5,2
Lubuskie	1 181 222,0	2,8	608 542,7	2,8	572 679,3	2,7
Łódzkie	3 027 101,8	7,1	1 471 708,4	6,8	1 555 393,4	7,4
Małopolskie	3 518 683,5	8,3	1 777 302,2	8,2	1 741 381,3	8,3
Mazowieckie	5 223 603,2	12,3	2 418 518,1	11,2	2 805 085,1	13,4
Opolskie	852 021,6	2,0	432 225,1	2,0	419 796,5	2,0
Podkarpackie	2 313 832,9	5,4	1 224 156,8	5,7	1 089 676,1	5,2

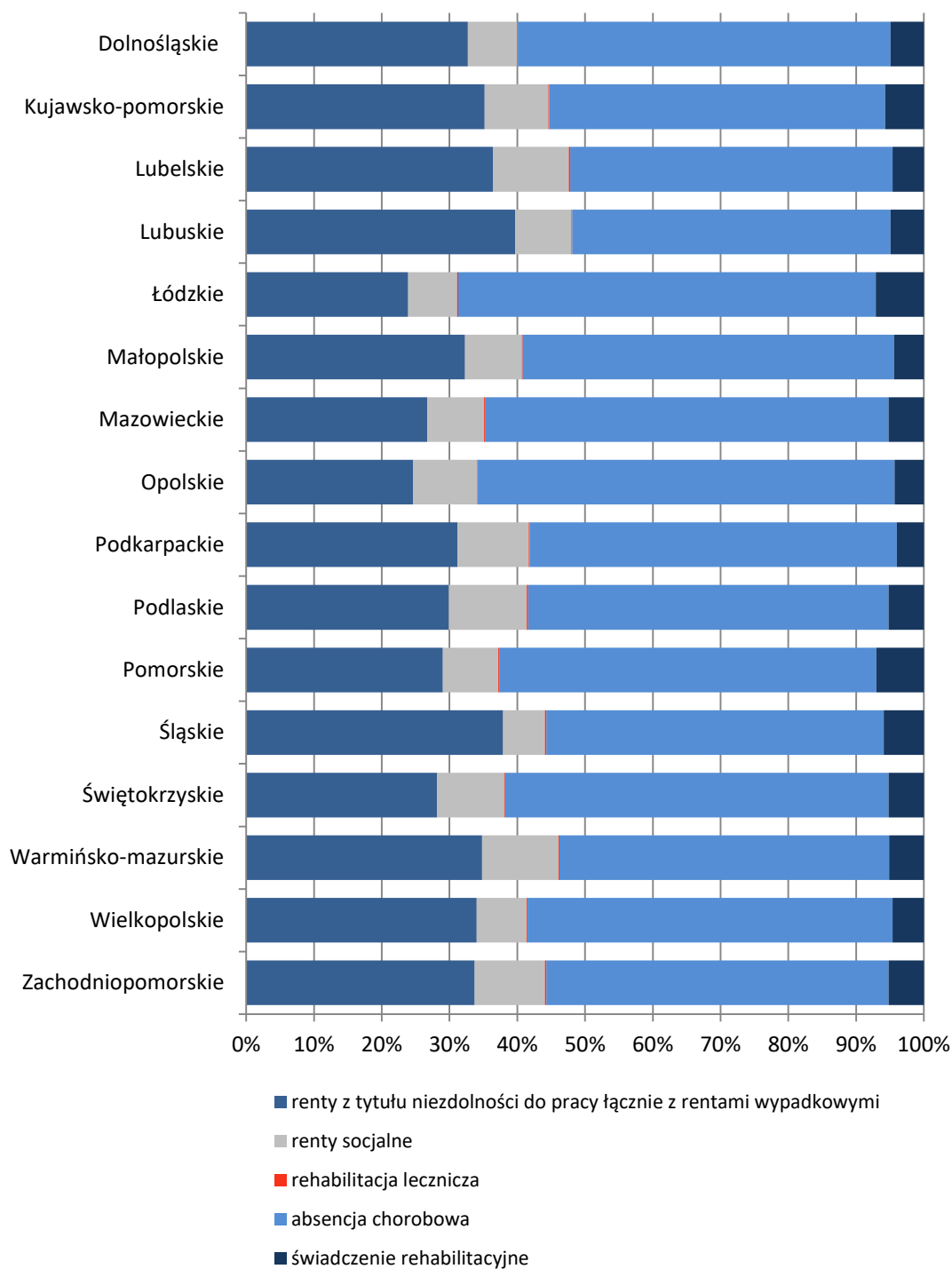
Tabela 8. Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2020 r. według województw i płci świadczeniobiorców (dok.)

Województwa	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
Podlaskie	990 065,6	2,3	477 472,2	2,2	512 593,4	2,5
Pomorskie	2 463 277,8	5,8	1 194 130,6	5,5	1 269 147,2	6,1
Śląskie	5 981 835,5	14,1	3 350 550,7	15,5	2 631 284,8	12,6
Świętokrzyskie	1 327 664,5	3,1	709 652,3	3,3	618 012,2	3,0
Warmińsko-mazurskie	1 493 445,7	3,5	784 843,7	3,7	708 602,0	3,4
Wielkopolskie	4 503 846,4	10,6	2 251 695,9	10,4	2 252 150,5	10,8
Zachodniopomorskie	1 786 535,7	4,2	889 713,4	4,1	896 822,3	4,3

Wydatki na absencję chorobową przewyższały wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy we wszystkich województwach, a ich udział wynosił od 47,0% w województwie lubuskim do 61,6% w województwie łódzkim. W trzech województwach (łódzkie, opolskie, mazowieckie) udział wydatków na absencję chorobową był wyższy od wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy o ponad 32 punkty procentowe.

Wydatki na renty socjalne, świadczenia rehabilitacyjne oraz rehabilitację leczniczą w poszczególnych województwach stanowiły razem średnio od 12,1% do blisko 17% ogółu wydatków. Najwyższy ich udział wystąpił w województwie podlaskim – 16,9%, najniższy zaś w województwie wielkopolskim – 12,1%.

Rys. 7 Struktura wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2020 r. według rodzajów świadczeń wypłaconych w poszczególnych województwach

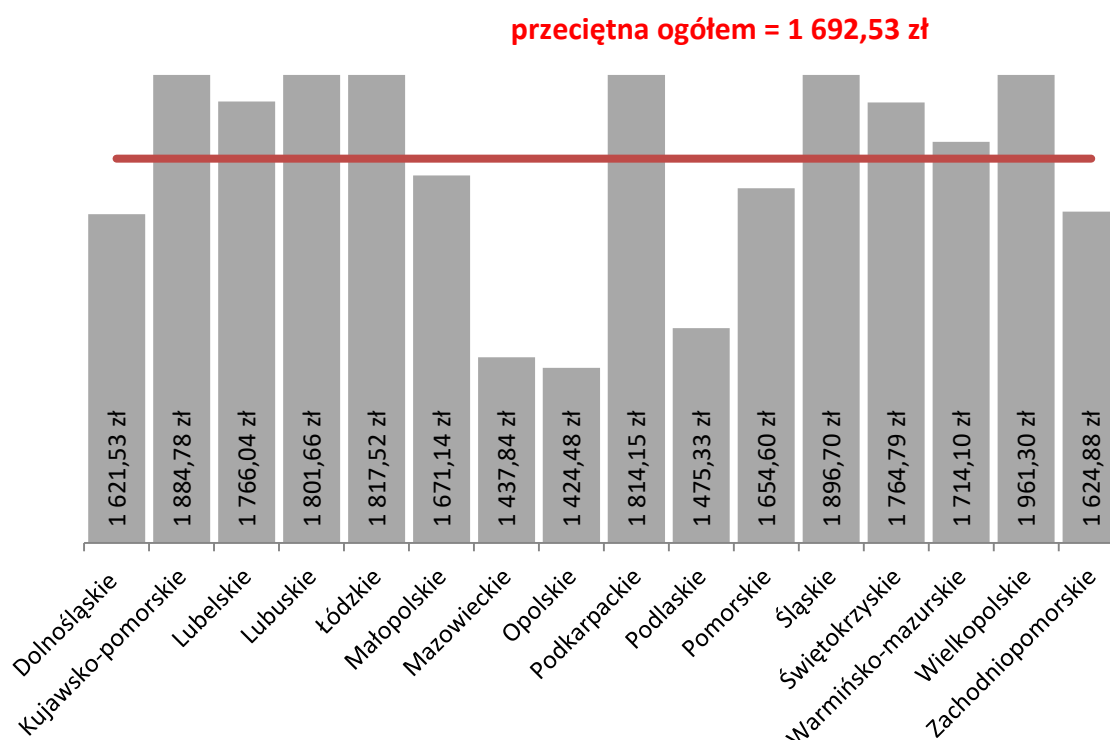

Porównując przeciętne wysokości wydatków na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w poszczególnych województwach, rozpiętość tych wysokości, przy średniej ogółem 1 692,53 zł, wahała się od 1 424,48 zł w województwie opolskim do 1 961,30 zł w województwie wielkopolskim.

Tabela 9. Przeciętna kwota wydatków ogółem na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2020 r. według województw

Województwa	Kwota wypłat w tys. zł	Przeciętna kwota wypłaty na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w zł
OGÓŁEM	42 509 707,0	1 692,53
Dolnośląskie	3 180 474,2	1 621,53
Kujawsko-pomorskie	2 468 835,8	1 884,78
Lubelskie	2 197 260,8	1 766,04
Lubuskie	1 181 222,0	1 801,66
Łódzkie	3 027 101,8	1 817,52
Małopolskie	3 518 683,5	1 671,14
Mazowieckie	5 223 603,2	1 437,84
Opolskie	852 021,6	1 424,48
Podkarpackie	2 313 832,9	1 814,15
Podlaskie	990 065,6	1 475,33
Pomorskie	2 463 277,8	1 654,60
Śląskie	5 981 835,5	1 896,70
Świętokrzyskie	1 327 664,5	1 764,79
Warmińsko-mazurskie	1 493 445,7	1 714,10
Wielkopolskie	4 503 846,4	1 961,30
Zachodniopomorskie	1 786 535,7	1 624,88

Rys. 8 Przeciętna kwota wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym według województw

2.4. Ranking wydatków na świadczenia ogółem według grup chorobowych zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych Rewizja Dziesiąta (ICD-10)

W strukturze wydatków ogółem na świadczenia z tytułu niezdolności do pracy w 2020 r. **grupami chorobowymi** generującymi najwyższe wydatki były analogicznie jak w roku poprzednim zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania – 17,1% ogółu wydatków, choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej – 14,6%, choroby związane z okresem ciąży, porodu i połogu – 12,4%, urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych – 11,5%, choroby układu oddechowego – 9,0%, choroby układu krążenia – 8,6% oraz choroby układu nerwowego – 8,0%.

W 2020 r. wyżej wymienione grupy chorobowe były przyczyną 81,2% wydatków poniesionych w związku z niezdolnością do pracy. W 2019 r. udział tych grup chorobowych ukształtował się na niewiele wyższym poziomie - 81,8%.

Tabela 10. Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy poniesione w 2020 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	42 509 707,0	100,0	21 612 556,3	100,0	20 897 150,7	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	299 780,3	0,7	153 133,3	0,7	146 647,0	0,7
Nowotwory (C00 - D48)	1 815 498,5	4,3	922 040,2	4,3	893 458,3	4,3
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	87 160,5	0,2	42 749,0	0,2	44 411,5	0,2
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	422 713,9	1,0	264 624,8	1,2	158 089,1	0,7
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	7 253 292,5	17,1	3 640 226,4	16,8	3 613 066,1	17,3
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	3 425 984,3	8,0	1 928 305,8	8,9	1 497 678,5	7,2
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	714 959,4	1,7	451 076,1	2,1	263 883,3	1,3
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	459 761,9	1,1	361 771,3	1,7	97 990,6	0,5
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	3 647 459,6	8,6	2 836 345,3	13,1	811 114,3	3,9
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	3 809 513,3	9,0	1 705 568,1	7,9	2 103 945,2	10,1
Choroby układu trawienego (K00 - K93)	984 271,5	2,3	617 788,2	2,9	366 483,3	1,7
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00-L99)	323 998,5	0,8	204 290,2	0,9	119 708,3	0,6
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	6 200 962,8	14,6	3 650 625,3	16,9	2 550 337,5	12,2
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	768 246,5	1,8	294 748,7	1,4	473 497,8	2,3
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	5 275 466,6	12,4	-	-	5 275 466,6	25,2
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-

Tabela 10 Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy poniesione w 2020 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy i płci świadczeniobiorców (dok.)

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	393 948,7	0,9	187 748,7	0,9	206 200,0	1,0
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	558 859,3	1,3	214 956,4	1,0	343 902,9	1,6
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	4 905 202,5	11,5	3 660 237,6	16,9	1 244 964,9	6,0
Kody dla celów specjalnych (U00 – U85)	519 241,8	1,2	220 924,7	1,0	298 317,1	1,4
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	39 332,0	0,1	28 433,5	0,1	10 898,5	0,0
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00-Z99)	604 052,6	1,4	226 962,7	1,1	377 089,9	1,8

Rys. 9 Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2020 r. według grup chorobowych

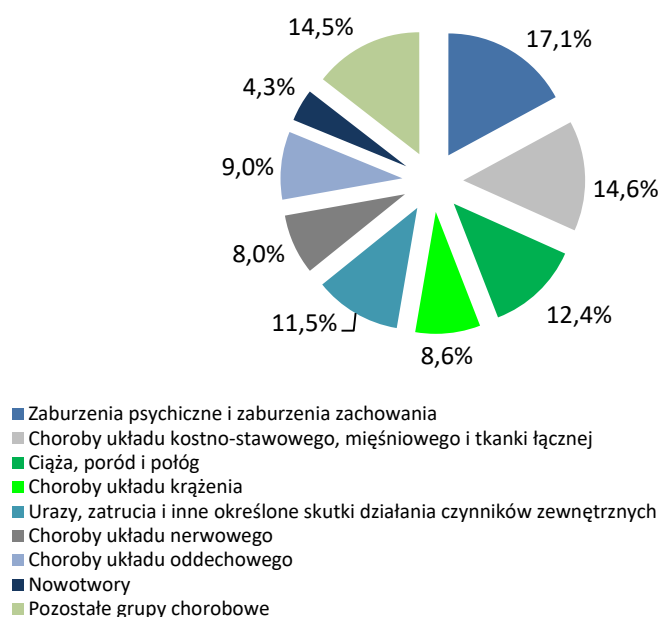

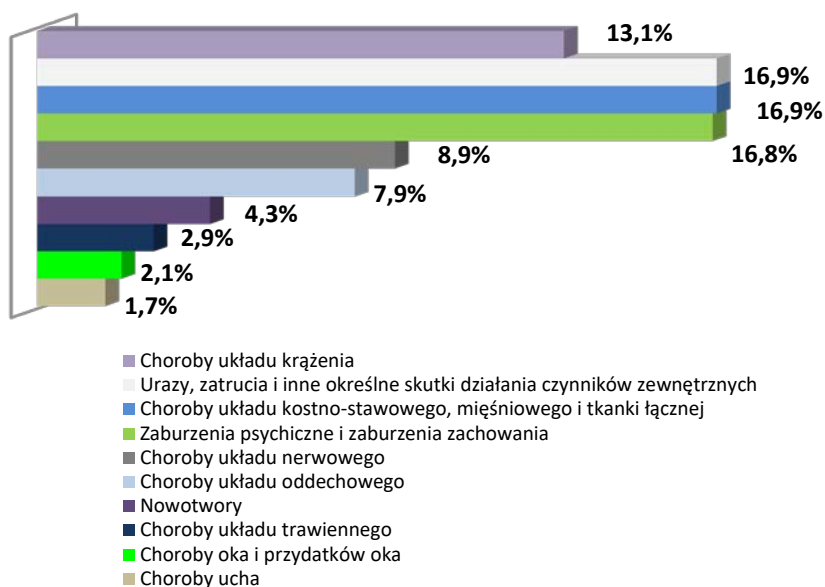
Tabela 11 prezentuje strukturę wydatków na świadczenia według płci świadczeniobiorców, którą uporządkowano według 10 **grup chorobowych** generujących najwyższe wydatki. Jak wynika z poniższych danych, poza chorobami układu moczowo-płciowego i chorobami układu oddechowego, wyższy udział wydatków w poszczególnych grupach chorobowych stanowiły wydatki ponoszone na świadczenia związane z niezdolnością mężczyzn. Udział ten wahał się od 50,2% wśród osób z nowotworami do 77,8% wśród osób z chorobami układu krążenia.

Tabela 11. Ranking wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2020 r. według wybranych grup chorobowych i płci świadczeniobiorców

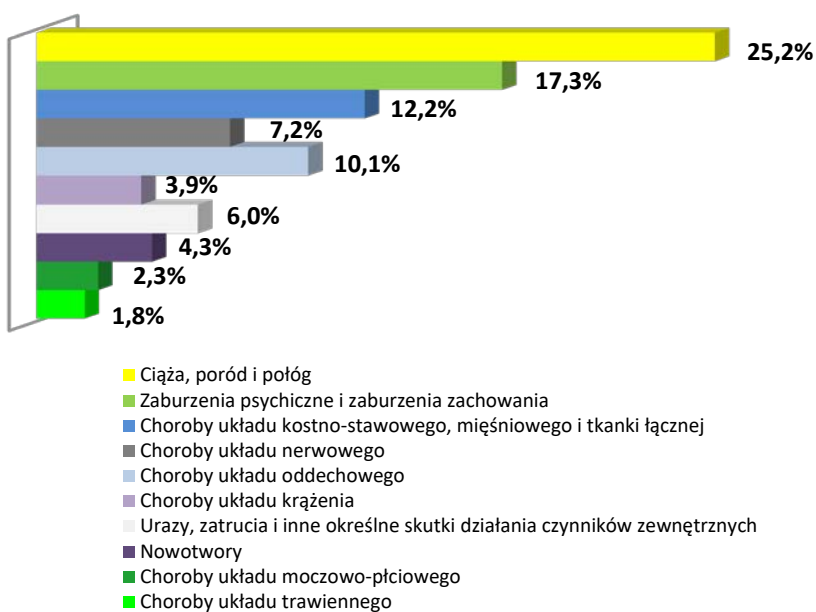
Grupy chorobowe	Udział w wydatkach ogółem	Struktura wydatków według płci		
		ogółem	mężczyźni	kobiety
OGÓŁEM (A00-Z99)	100,0	100,0	50,8	49,2
w tym:				
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	17,1	100,0	50,2	49,8
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00-M99)	14,6	100,0	58,9	41,1
Ciąża, poród i połóg (O00-O99)	12,4	100,0	-	100,0
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00-T98)	11,5	100,0	74,6	25,4
Choroby układu oddechowego (J00-J99)	9,0	100,0	44,8	55,2
Choroby układu krążenia (I00-I99)	8,6	100,0	77,8	22,2
Choroby układu nerwowego (G00-G99)	8,0	100,0	56,3	43,7
Nowotwory (C00-D48)	4,3	100,0	50,8	49,2
Choroby układu trawiennego (K00-K93)	2,3	100,0	62,8	37,2
Choroby układu moczowo-płciowego (N00-N59)	1,8	100,0	38,4	61,6

Rys. 10 Ranking 10 grup chorobowych powodujących niezdolność do pracy, generujących najwyższe wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy, według płci świadczeniobiorców

MĘŻCZYŹNI

KOBIETY

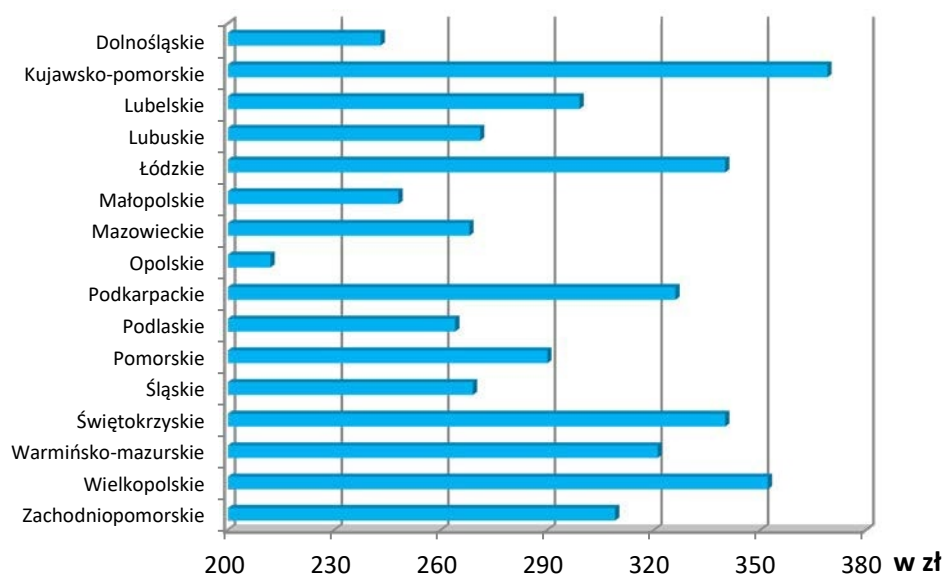
W ocenie poziomu wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy istotny jest również wskaźnik wydatków przypadających na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym. Najwyższe przeciętne wydatki na 1 osobę odnotowano w odniesieniu do grup chorobowych wyszczególnionych poniżej:

- zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99) – 288,79 zł,
- choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99) – 246,89 zł,
- urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98) – 195,30 zł,
- choroby układu krążenia (I00-I99) – 145,22 zł,
- choroby układu nerwowego (G00 - G99) – 136,41 zł.

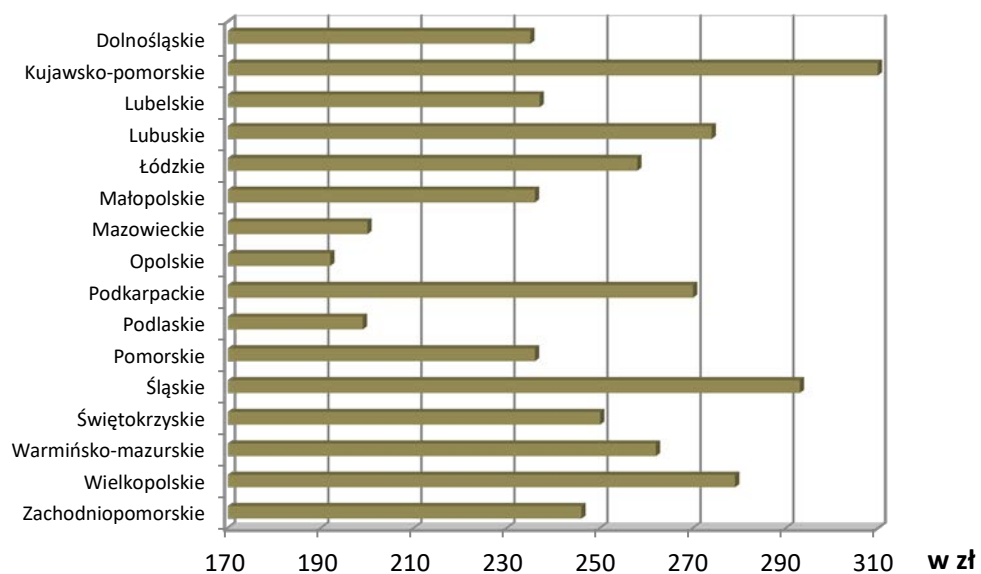
Kształtowanie się tych wskaźników w przypadku wymienionych – najwyżej sklasyfikowanych grup chorobowych – według województw przedstawiono na rysunku 11.

Rys. 11 Przeciętna kwota wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym dla wybranych grup chorobowych według województw

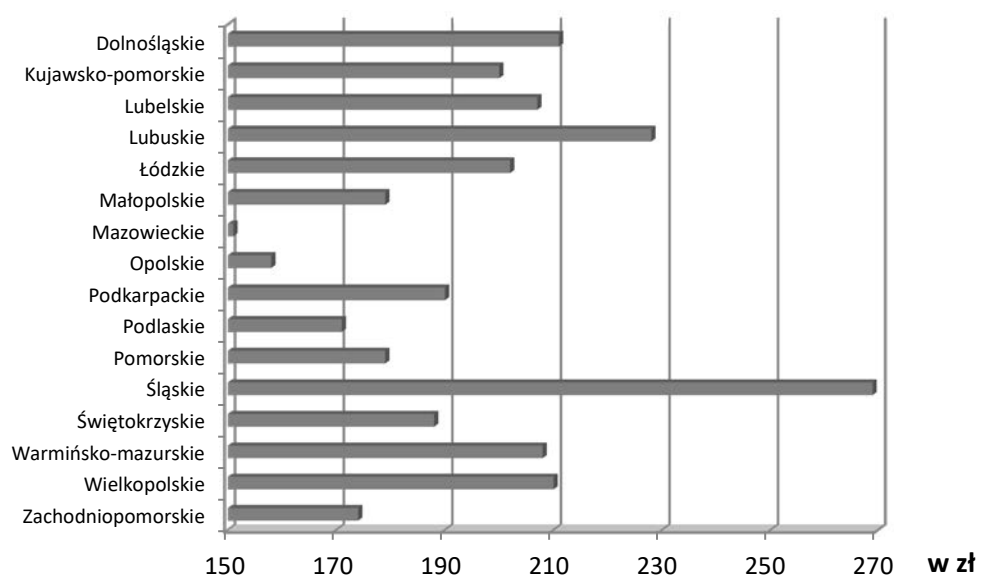
ZABURZENIA PSYCHICZNE I ZABURZENIA ZACHOWANIA (F00 – F99)

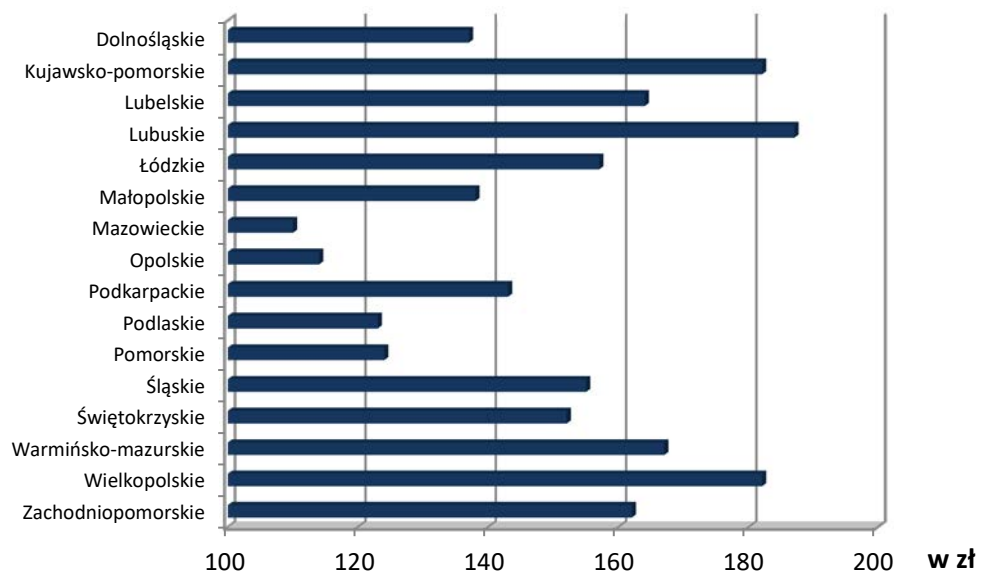
CHOROBY UKŁADU KOSTNO-STAWOWEGO, MIĘŚNIOWEGO I TKANKI ŁĄCZNEJ (M00 – M99)

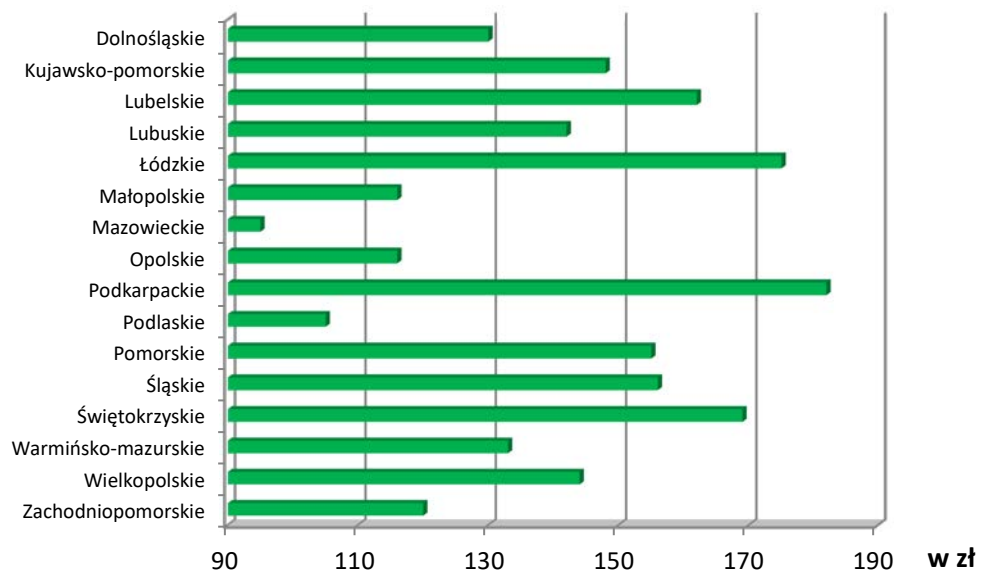
URAZY, ZATRUCIA I INNE OKREŚLONE SKUTKI DZIAŁANIA CZYNNIKÓW ZEWNĘTRZNYCH (S00 – T98)

CHOROBY UKŁADU KRAŻENIA (I00 – I99)

CHOROBY UKŁADU NERWOWEGO (G00 – G99)

Rozpatrując rozkład wydatków przypadających na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w poszczególnych województwach, obserwujemy, że w każdym z województw najwyższe wydatki związane były z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania (grupa chorobowa F00-F99). Jedynie w województwie śląskim wydatki związane z chorobami układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (grupa chorobowa M00-M99) i wydatki związane z urazami, zatruciami i innymi określonymi skutkami działania czynników zewnętrznych (grupa chorobowa S00-T99) oraz w województwie lubuskim wydatki związane z chorobami układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (grupa chorobowa M00-M99) przewyższały wydatki związane z zaburzeniami psychicznymi.

Najwyższe wydatki na osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym związane z zaburzeniami psychicznymi odnotowujemy w województwie kujawsko-pomorskim - 368,63 zł, w województwie wielkopolskim - 351,51 zł i łódzkim - 340,03 zł.

W 50% województw zdecydowany wpływ na wysokość przeciętnej kwoty miały wydatki poniesione na renty z tytułu niezdolności do pracy, natomiast w pozostałych województwach: dolnośląskim, kujawsko-pomorskim, łódzkim, mazowieckim, opolskim, pomorskim, świętokrzyskim i wielkopolskim przewyższały je wydatki na absencję chorobową. I tak, np. wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w województwie mazowieckim wyniosły 231,3 mln zł, a na absencję chorobową 436,7 ml zł, w województwie wielkopolskim były to kwoty 206,2 mln zł i 384,8 mln zł.

Drugą grupą chorobową pod względem wysokości przeciętnej kwoty wydatków przypadających na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym była grupa chorób układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00-M99). Przeciętne wydatki w poszczególnych województwach kształtowały się od 191,79 zł w województwie opolskim do 317,81 zł w województwie kujawsko-pomorskim. Przy czym wydatki z tytułu absencji chorobowej w większości województw były wyższe od wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy przewyższały wydatki na absencję chorobową w trzech województwach: kujawsko-pomorskim, lubelskim, i lubuskim. Najwyższe wydatki wystąpiły w województwie śląskim - na absencję chorobową wyniosły 435,6 mln zł, zaś na renty z tytułu niezdolności do pracy 347,0 mln zł i w województwie mazowieckim odpowiednio 405,1 mln zł i 220,2 mln zł.

W przypadku grupy urazów, zatruc i innych określonych skutków działania czynników zewnętrznych (S00-T99) przeciętne wydatki przypadające na jedną osobę objętą

ubezpieczeniem zdrowotnym w poszczególnych województwach wahały się od 150,60 zł w województwie mazowieckim do 268,77 zł w województwie śląskim.

Przeciętne kwoty wydatków przypadających na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w przypadku grupy chorób układu krążenia w poszczególnych województwach, wyższe od przeciętnej ogółem, odnotowano w 9 województwach. Najwyższe kwoty wystąpiły w województwie lubuskim - 187,30 zł, w województwie wielkopolskim - 181,88 zł, w województwie kujawsko-pomorskim - 181,79 zł i warmińsko-mazurskim - 166,82 zł.

Natomiast przeciętne kwoty wydatków przypadających na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w przypadku grupy chorób układu nerwowego w poszczególnych województwach, wyższe od przeciętnej ogółem, odnotowano również w 9 województwach, m.in. w województwie podkarpackim – 182,11 zł, w województwie łódzkim – 174,92 zł, w województwie świętokrzyskim – 169,36 zł, w województwie lubelskim – 162,32 zł. Zdecydowanie niższe przeciętne odnotowano w województwie mazowieckim – 95,08 zł, czy w województwie podlaskim – 104,72 zł.

2.5. Ranking wysokości wydatków na świadczenia ogółem według jednostek chorobowych zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych Rewizja Dziesiąta (ICD-10) i płci świadczeniobiorców

Poniższa tabela prezentuje **20 jednostek chorobowych**, które w 2020 r. generowały najwyższe wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy oraz strukturę tych wydatków według płci.

Wymienione jednostki chorobowe były przyczyną 45,9% wydatków na świadczenia z tytułu niezdolności do pracy.

Tabela 12. Ranking jednostek chorobowych powodujących niezdolność do pracy, generujących najwyższe wydatki na świadczenia związane z tą niezdolnością

Jednostki chorobowe	Udział w wydatkach ogółem	Struktura wydatków według płci		
		ogółem	mężczyźni	kobiety
OGÓŁEM (A00-Z99)	100,0	100,0	50,8	49,2
w tym:				
Opieka położnicza z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26)	10,3	100,0	-	100,0
Inne choroby kręzka międzykręgowego (M51)	3,1	100,0	63,0	37,0
Zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych (G54)	3,1	100,0	56,5	43,5
Schizofrenia (F20)	2,9	100,0	60,0	40,0
Reakcja na stres i zaburzenia adaptacyjne (F43)	2,8	100,0	37,4	62,6
Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06)	2,4	100,0	41,3	58,7
Bóle grzbietu (M54)	2,1	100,0	56,5	43,5
Przewlekła choroba niedokrwienna serca (I25)	2,0	100,0	88,5	11,5
Następstwa urazów kończyny dolnej (T93)	2,0	100,0	80,7	19,3
Upośledzenie umysłowe umiarkowane (F71)	1,9	100,0	56,3	43,7
Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa (M47)	1,8	100,0	60,1	39,9
Epizod depresyjny (F32)	1,5	100,0	35,0	65,0

Tabela 12. Ranking jednostek chorobowych powodujących niezdolność do pracy, generujących najwyższe wydatki na świadczenia związane z tą niezdolnością (dok.)

Jednostki chorobowe	Udział w wydatkach ogółem	Struktura wydatków według płci		
		ogółem	mężczyźni	kobiety
Następstwa chorób naczyń mózgowych (I69)	1,5	100,0	77,3	22,7
Ostre zapalenie nosa i gardła – przeziębienie (J00)	1,5	100,0	42,8	57,2
Inne zaburzenia lękowe (F41)	1,5	100,0	33,2	66,8
COVID-19 (U07)	1,2	100,0	42,5	57,5
Następstwa urazów kończyny górnej (T92)	1,2	100,0	79,9	20,1
Zaburzenia depresyjne nawracające (F33)	1,1	100,0	36,9	63,1
Choroba zwyrodnieniowa stawów biodrowych [Koksartroza] (M16)	1,0	100,0	70,0	30,0
Dziecięce porażenie mózgowe (G80)	1,0	100,0	54,7	45,3

Ranking 20 jednostek chorobowych powodujących niezdolność do pracy i generujących najwyższe wydatki na świadczenia był zróżnicowany w zależności od płci i dla każdej z populacji kształtował się odmiennie od rankingu ogółem (tj. wydatków na świadczenia dla obu płci łącznie).

W populacji mężczyzn dominowały: inne choroby kręzka międzykręgowego (M51) – 3,9%, przewlekła choroba niedokrwienna serca (I25) – 3,5%, zaburzenia korzeni nerwowych (G54) – 3,5%, schizofrenia (F20) – 3,4%, następstwa urazów kończyny dolnej (T93) – 3,2%, następstwa chorób naczyń mózgowych (I69) – 2,3% oraz zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa (M54) – 2,3%.

W populacji kobiet największy udział wydatków stanowiły wydatki związane z opieką położniczą z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26) – 21,0%, z reakcjami na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne F(43) – 3,5%, zaburzeniami korzeni nerwowych (G54) i ostrymi zakażeniami górnych dróg oddechowych (J06) – po 2,8%, schizofrenią (F20) i innymi chorobami kręzka międzykręgowego (M51) – po 2,4%.

Analiza kosztów poniesionych na świadczenia związane z niezdolnością do pracy na skutek chorób według płci pozwala zauważyć, że w rankingu najwyższych wydatków na świadczenia związane z niezdolnością kobiet są też nie występujące w rankingu ogółem, wydatki związane z nowotworem złośliwym sutka (C50) – 1,4%, przewlekłym zapaleniem krtani oraz krtani i tchawicy (J37) – 1,2%, z ostrym zapaleniem zatok przynosowych (J01) oraz stwardnieniem rozsianym (G35) – po 0,7%, a także chorobą zwyrodnieniową stawów kolanowych (M17) – 0,6%.

W rankingu wydatków związanych z niezdolnością do pracy mężczyzn nie występujące w rankingu ogółem to choroba zwyrodnieniowa stawów biodrowych (M16) – 1,4%, niewydolność serca (I50) – 1,3%, głuchota przewodzeniowa i czuciowo-nerwowa (H90) – 1,2%, choroba zwyrodnieniowa stawów kolanowych (M17) oraz następstwa urazów głowy (T90) – po 1,1%.

Najwyższa przeciętna wypłata świadczeń w 2020 r. związana z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym została poniesiona z tytułu opieki położniczej z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26) i wyniosła 174,87 zł.

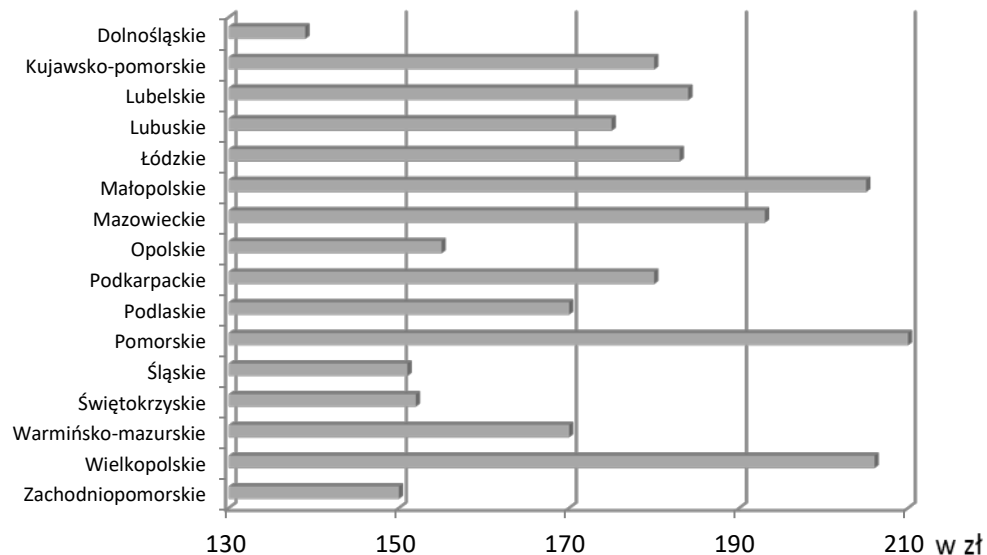
W dalszej kolejności były to wypłaty (łącznie z kosztami rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS) spowodowane:

- innymi chorobami kręgosłupa międzykręgowego (M51) przeciętna ta wyniosła – 53,25 zł,
- zaburzeniami korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych (G54) – 52,67 zł,
- schizofrenią (F20) – 49,42 zł,
- reakcją na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43) – 46,81 zł,
- ostrymi zakażeniami górnych dróg oddechowych (J06) – 40,28 zł.

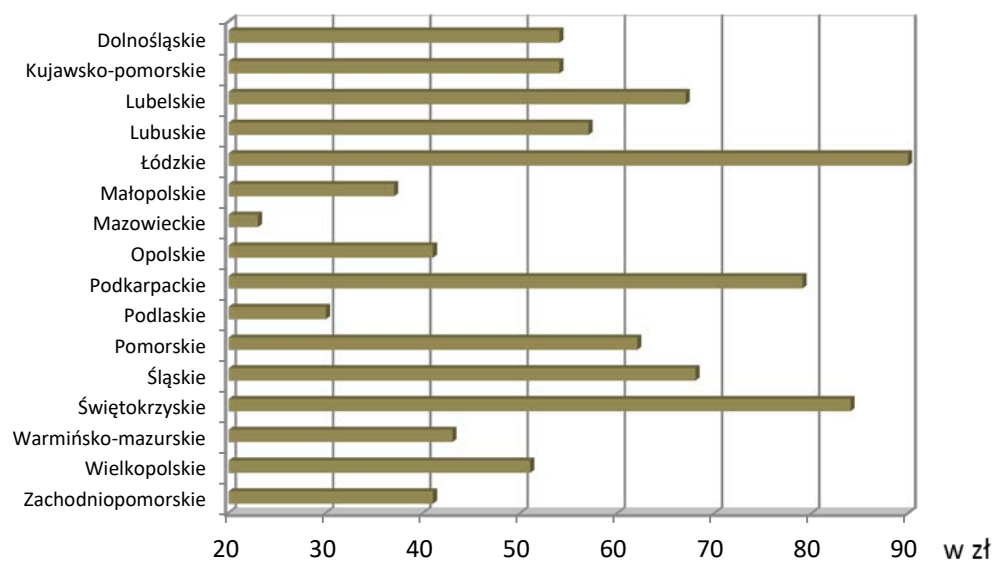
Rysunek 12 ilustruje kształtowanie się przeciętnych kwot wydatków (łącznie z kosztami rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS) przypadających na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w poszczególnych województwach dla sześciu jednostek chorobowych generujących najwyższe koszty na 1 osobę ubezpieczoną zdrowotnie.

Rys. 12 Przeciętna kwota wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym dla wybranych jednostek chorobowych według województw

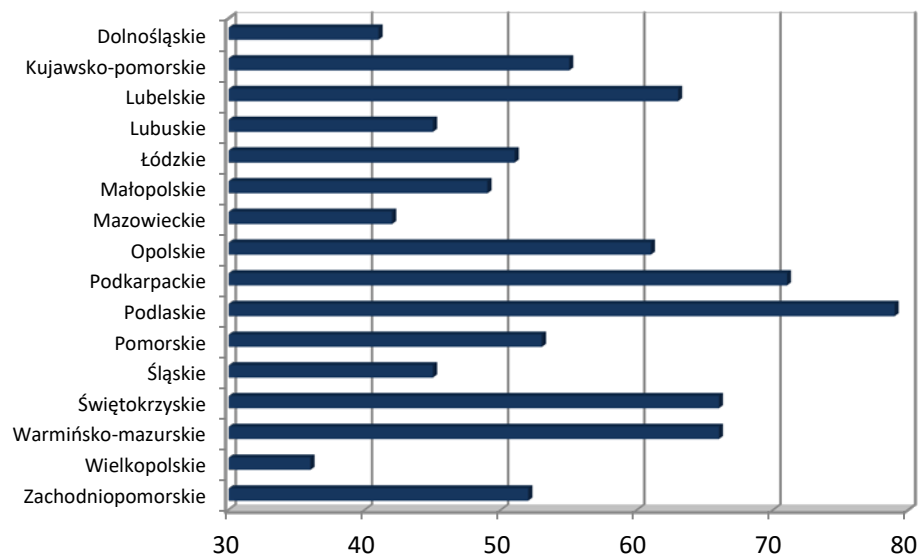
OPIEKA POŁOŻNICZA Z POWODU STANÓW ZWIĄZANYCH GŁÓWNIE Z CIĄŻĄ (O26)

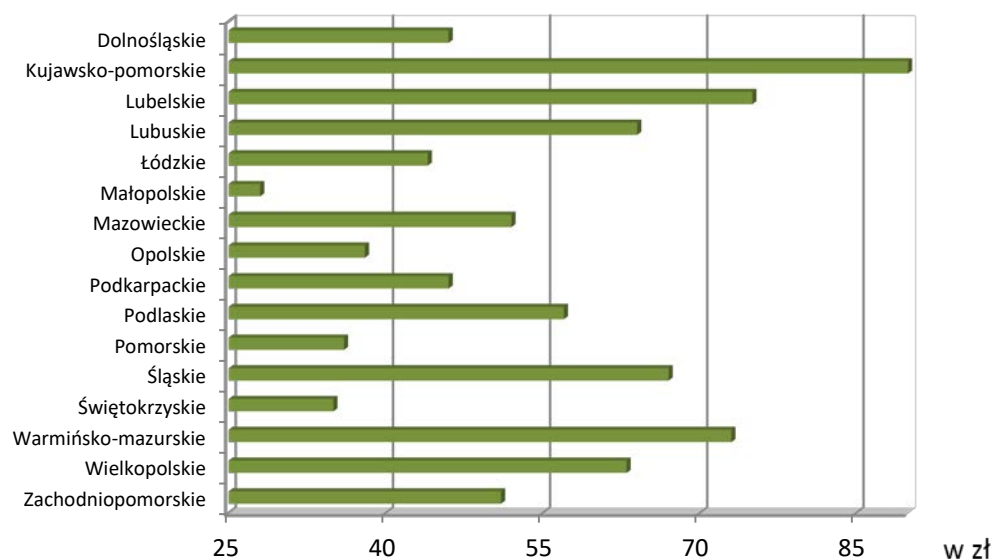
ZABURZENIA KORZENI RDZENIOWYCH I SPLOTÓW NERWOWYCH (G54)

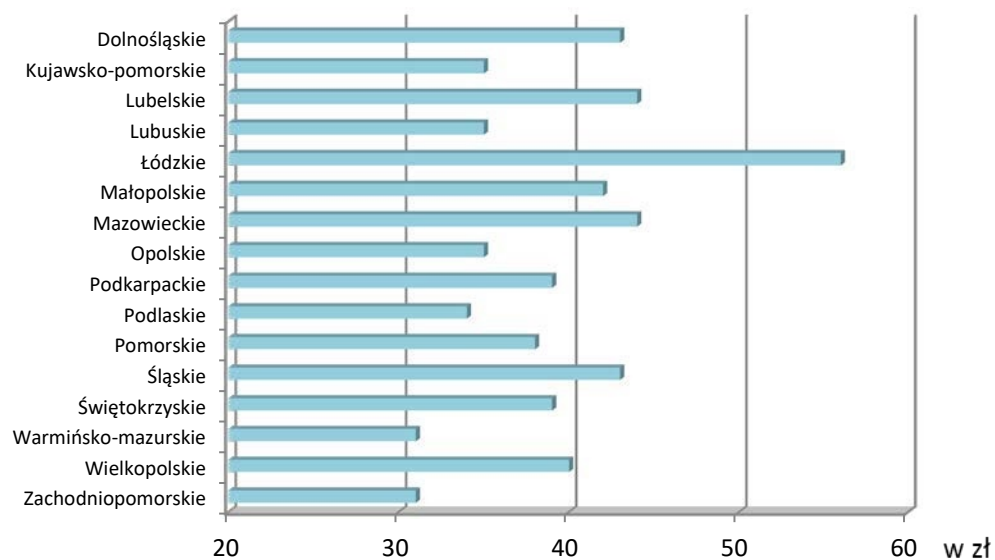
SCHIZOFRENIA (F20)

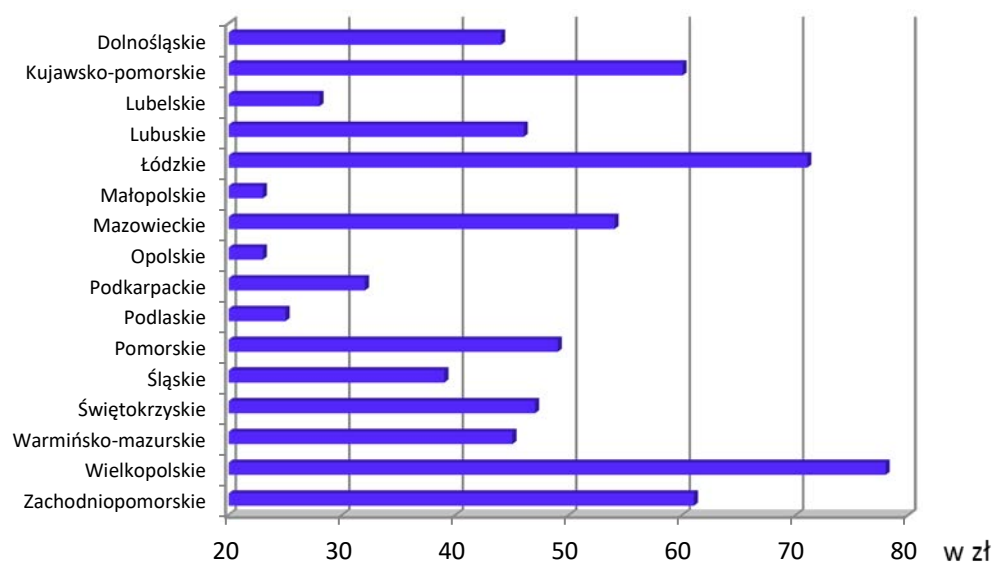
INNE CHOROBY KRAŻKA MIĘDZYKRĘGOWEGO (M51)

OSTRE ZAKAŻENIE GÓRNYCH DRÓG ODDECHOWYCH (J06)

REAKCJA NA CIĘŻKI STRES I ZABURZENIA ADAPTACYJNE (F43)

Na wykresach zilustrowano przeciętne wydatki poniesione na świadczenia z niezdolności do pracy spowodowanej 6 jednostkami chorobowymi, których udział w rankingu wydatków według jednostek chorobowych stanowił dla O26 – 10,2%, dla M51 – 3,1%, dla G54 – 3,1%, dla F20 - 2,9%, dla F43 – 2,8% i dla J06 – 2,4%.

W przypadku opieki położniczej z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26) były to jedynie wydatki związane z absencją chorobową kobiet, które wyniosły 4 392,1 mln zł. Najwyższe wydatki z tego tytułu poniesione zostały w województwie mazowieckim – 15,8%, w województwie śląskim – 10,9% oraz wielkopolskim – 10,7% ogółu wydatków na tę jednostkę chorobową.

W każdym z województw najwyższy udział wydatków na niezdolność do pracy w związku z schizofrenią (F20) poniesiono na renty z tytułu niezdolności do pracy. Stanowiły one od 56,1% w województwie lubelskim, do 67,1% w województwie lubuskim. Wysoki udział wydatków odnotowujemy również na renty socjalne. Ich udział wynosił od 28,2% w województwie śląskim do 41,5% w województwie lubelskim.

W niektórych województwach na wysoką przeciętną kwotę wydatków z tytułu zaburzeń korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych (G54), z tytułu ciężkiego stresu i zaburzeń adaptacyjnych (F43) oraz ostrych zakażeń górnych dróg oddechowych (J06) składają się wydatki na absencję chorobową, które kilkunastokrotnie przewyższają wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy.

2.6. Charakterystyka wydatków na poszczególne rodzaje świadczeń

2.6.1. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy

Rozpatrując wysokość kwot wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz z funduszy zakładów pracy w 2020 roku na poszczególne rodzaje świadczeń z tytułu niezdolności do pracy oraz grupy chorobowe stanowiące główną przyczynę tej niezdolności obserwujemy, że w przypadku **rent z tytułu niezdolności do pracy** najwyższe koszty wystąpiły w związku z chorobami układu krążenia – 17,4%, urazami, zatruciami – 15,9%, chorobami układu kostno-stawowego – 15,7% oraz zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania – 15,6% oraz Przeciętna kwota wypłaty rent z tytułu niezdolności do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym wyniosła 544,60 zł i w porównaniu z rokiem 2019 była wyższa o 1,55 zł. Najwyższe wydatki odnotowano w odniesieniu do takich grup chorobowych jak choroby układu krążenia (I00 - I99) – 94,99 zł, urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych – 86,66 zł, zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00-F99) – 85,03 zł oraz grupy chorób układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00-M99) – 85,41 zł (tabela 34). Najwyższe wydatki w przeliczeniu na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym poniesiono w województwach lubuskim – 714,90 zł, śląskim 719,15 zł oraz w wielkopolskim – 667,63 zł (tabela 35).

Wydatki poniesione w związku z częściową niezdolnością do pracy stanowiły 61,0% ogółu wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy. Z tytułu całkowitej niezdolności do pracy wydatki stanowiły 25,5% ogółu wydatków na renty, natomiast z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji – 13,5% ogółu wydatków na renty.

Z rankingu grup chorobowych wynika, że z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji najwyższe wydatki generowały choroby układu krążenia – 19,8% ogółu wydatków na renty w przypadku tego stopnia niezdolności, choroby układu nerwowego – 18,5%, zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania – 19,0% oraz urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych – 11,3%.

W wydatkach na renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy dominowały wydatki związane z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania – 23,3% oraz z chorobami układu krążenia – 19,4%. Natomiast w wydatkach na renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy dominowały wydatki związane z chorobami układu kostno-

stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej – 19,3%, urazami, zatruciami i innymi określonymi skutkami działania czynników zewnętrznych – 18,7%, z chorobami układu krążenia – 16,1%, oraz z zaburzeniami psychicznymi – 11,7%.

Analizując wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy według województw obserwujemy, że we wszystkich województwach dominowały wydatki w związku z rentami przyznanymi na skutek częściowej niezdolności do pracy stanowiąc od 52,4% do 69,6% ogółu wydatków w danym województwie. Wydatki na renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy stanowiły od 19,8% do 29,9% ogółu wydatków w danym województwie.

Jak wspomniano wcześniej, wydatki na **renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową** stanowiły 31,1% wydatków na renty ogółem. Najwyższe wydatki na renty wypadkowe zostały poniesione w związku z niezdolnością spowodowaną urazami, zatruciami i innymi określonymi skutkami działania czynników zewnętrznych – 32,6% ogółu wydatków na renty wypadkowe, chorobami układu oddechowego – 17,1%, chorobami układu krążenia – 9,1%.

Najwyższy odsetek w wydatkach na renty wypadkowe stanowiły wydatki na renty przyznane z tytułu częściowej niezdolności do pracy – 81,7%, wydatki na renty wypadkowe z tytułu całkowitej niezdolności do pracy – 12,5%, z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji – 5,8%.

Wysokości wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy według grup chorobowych, stopni niezdolności oraz województw przedstawiają tabele 13 – 23.

2.6.2. Wydatki na renty socjalne

W portfelu wypłaconych w 2020 r. **rent socjalnych** dominowały wydatki związane z niezdolnością spowodowaną zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania – 57,3% oraz chorobami układu nerwowego – 18,0%. Wyżej wymienione grupy chorobowe były główną przyczyną niezdolności do pracy zarówno w populacji mężczyzn, jak i kobiet. Przeciętna kwota wypłaty renty socjalnej na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym wyniosła 142,63 zł, a w przypadku renty socjalnej przyznanej w wyniku zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania (F00-F99) – 81,69 zł.

Analizując zróżnicowanie przestrzenne wydatków poniesionych na renty socjalne, najwyższy ich udział obserwujemy w województwach mazowieckim i śląskim, odpowiednio 12,2% i 10,4%. Najniższy udział wydatków na renty socjalne odnotowano w województwach opolskim – 2,2% i lubuskim – 2,7%. Najwyższa przeciętna kwota wydatków na osobę ubezpieczoną zdrowotnie wystąpiła w województwie lubelskim – 198,15 zł oraz warmińsko-mazurskim – 193,00 zł (tabela 35).

Wydatki na renty socjalne według grup chorobowych, płci świadczeniobiorców oraz województw ilustrują tabele 24 – 25.

2.6.3. Wydatki na absencję chorobową

Wydatki poniesione w 2020 r. z tytułu **absencji chorobowej finansowanej z FUS i funduszy zakładów pracy** przedstawiają tabele 26 – 30. Najwyższe wydatki zostały poniesione na absencję chorobową spowodowaną chorobami okresu ciąży, porodu i połogu – 23,0% ogółu wydatków na absencję chorobową, chorobami układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej – 14,1%, chorobami układu oddechowego – 12,1%, oraz zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania – 11,7%. Wysoki odsetek stanowiły także wydatki na absencję spowodowaną urazami, zatruciami i innymi określonymi skutkami czynników zewnętrznych – 9,9%. Wydatki na absencję spowodowaną chorobami nowotworowymi stanowiły 3,0% ogółu wydatków.

Przeciętna kwota wypłaty z tytułu absencji chorobowej na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym wyniosła 913,05 zł. Kształtowanie się tych kwot według grup chorobowych i województw przedstawiają tabele 34 – 35.

Analizując koszty absencji chorobowej według płci świadczeniobiorców zauważamy, że w populacji mężczyzn najwyższe wydatki poniesione zostały w związku z absencją spowodowaną chorobami układu kostno-stawowego – 20,3%, urazami i zatruciami – 17,1%, chorobami układu oddechowego – 13,6% oraz zaburzeniami psychicznymi – 11,7% ogółu wydatków poniesionych na absencję chorobową mężczyzn.

W wydatkach na absencję kobiet, poza chorobami okresu ciąży, porodu i połogu stanowiącymi 37,2% wydatków dla tej populacji, dominowały zaburzenia psychiczne – 11,7%, choroby układu oddechowego – 11,2% i choroby układu kostno - stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej – 10,2%,

Najwyższe wydatki związane z absencją chorobową poniesiono w województwie mazowieckim – 13,6%, śląskim – 13,0% oraz wielkopolskim – 10,6% ogółu tych wydatków.

Wydatki na **absencję chorobową spowodowaną wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową** stanowiły 2,7% wydatków poniesionych na absencję ogółem. W przypadku absencji chorobowej wypadkowej 82,0% stanowiły wydatki na absencję spowodowaną urazami, zatruciami i innymi określonymi skutkami działania czynników zewnętrznych.

2.6.4. Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne

W strukturze wydatków na **świadczenia rehabilitacyjne** największy udział wydatkowanych kwot na te świadczenia odnotowano w związku z niezdolnością do pracy spowodowaną chorobami układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej – 31,3%, zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania – 17,0%, urazami, zatruciami i innymi określonymi skutkami działania czynników zewnętrznych – 16,5%, chorobami układu krążenia – 9,5% i nowotworami – po 9,3%.

Najwyższe wydatki poniesiono w województwach: śląskim – 15,6%, mazowieckim – 12,1%, i wielkopolskim – 9,3%.

Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne przedstawiają tabele 31 – 32.

Przeciętna kwota wydatków na świadczenie rehabilitacyjne w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie wyniosła 89,71 zł (tabele 34 – 35).

2.6.5. Koszty rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS

W ramach prewencji rentowej ZUS **rehabilitacji leczniczej** podlegają dysfunkcje wynikające ze schorzeń narządu ruchu, układu krążenia, układu oddechowego, chorób psychosomatycznych, narządu głosu oraz onkologicznych. Stąd też w strukturze wydatków na rehabilitację leczniczą przeważają wydatki związane z rehabilitacją schorzeń występujących w grupie chorób układu kostno-stawowego – 54,1%, urazów i zatruc – 12,4%, chorób układu nerwowego – 9,8%, chorób układu krążenia – 9,1%, chorób układu oddechowego – 6,3% oraz zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania – 3,8%. Strukturę kosztów rehabilitacji leczniczej według grup chorobowych i płci przedstawia tabela 33. Przeciętna kwota wydatków poniesionych na rehabilitację leczniczą jednego ubezpieczonego poddanego tej rehabilitacji wyniosła 2 276,15 zł (tabele 36 – 37).

Tabela 13. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2020 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności i płci świadczeniobiorców¹⁾

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	13 678 237,7	100,0	9 658 214,5	100,0	4 020 023,2	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	70 517,2	0,5	43 842,3	0,5	26 674,9	0,7
Nowotwory (C00 - D48)	875 448,0	6,4	534 858,3	5,5	340 589,7	8,5
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	21 626,8	0,2	14 782,4	0,2	6 844,4	0,2
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	214 277,5	1,6	161 308,7	1,7	52 968,8	1,3
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	2 135 575,8	15,6	1 285 149,7	13,3	850 426,1	21,1
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	1 055 499,6	7,7	680 111,3	7,0	375 388,3	9,3
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	421 662,9	3,1	297 276,1	3,1	124 386,8	3,1
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	328 651,4	2,4	301 297,4	3,1	27 354,0	0,7
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	2 385 906,9	17,4	1 977 200,3	20,5	408 706,6	10,2
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	979 354,0	7,2	492 441,9	5,1	486 912,1	12,1
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	198 089,0	1,5	143 396,2	1,5	54 692,8	1,4
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	135 456,1	1,0	90 305,5	0,9	45 150,6	1,1
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	2 145 199,4	15,7	1 453 172,0	15,0	692 027,4	17,2
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	210 521,9	1,5	147 799,6	1,5	62 722,3	1,6
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	43 856,1	0,3	24 158,1	0,3	19 698,0	0,5
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	128 866,2	0,9	36 677,5	0,4	92 188,7	2,3
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	2 176 634,0	15,9	1 861 828,4	19,3	314 805,6	7,8
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	1 405,7	0,0	1 382,3	0,0	23,4	0,0
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	25 580,7	0,2	21 018,9	0,2	4 561,8	0,1
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	124 108,5	0,9	90 207,6	0,9	33 900,9	0,8

¹⁾ łącznie z rentami szkoleniowymi

Rys. 13 Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy przyznane w związku z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania, chorobami układu krążenia oraz chorobami układu kostno-stawowego na tle wydatków na renty w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w 2020 r.

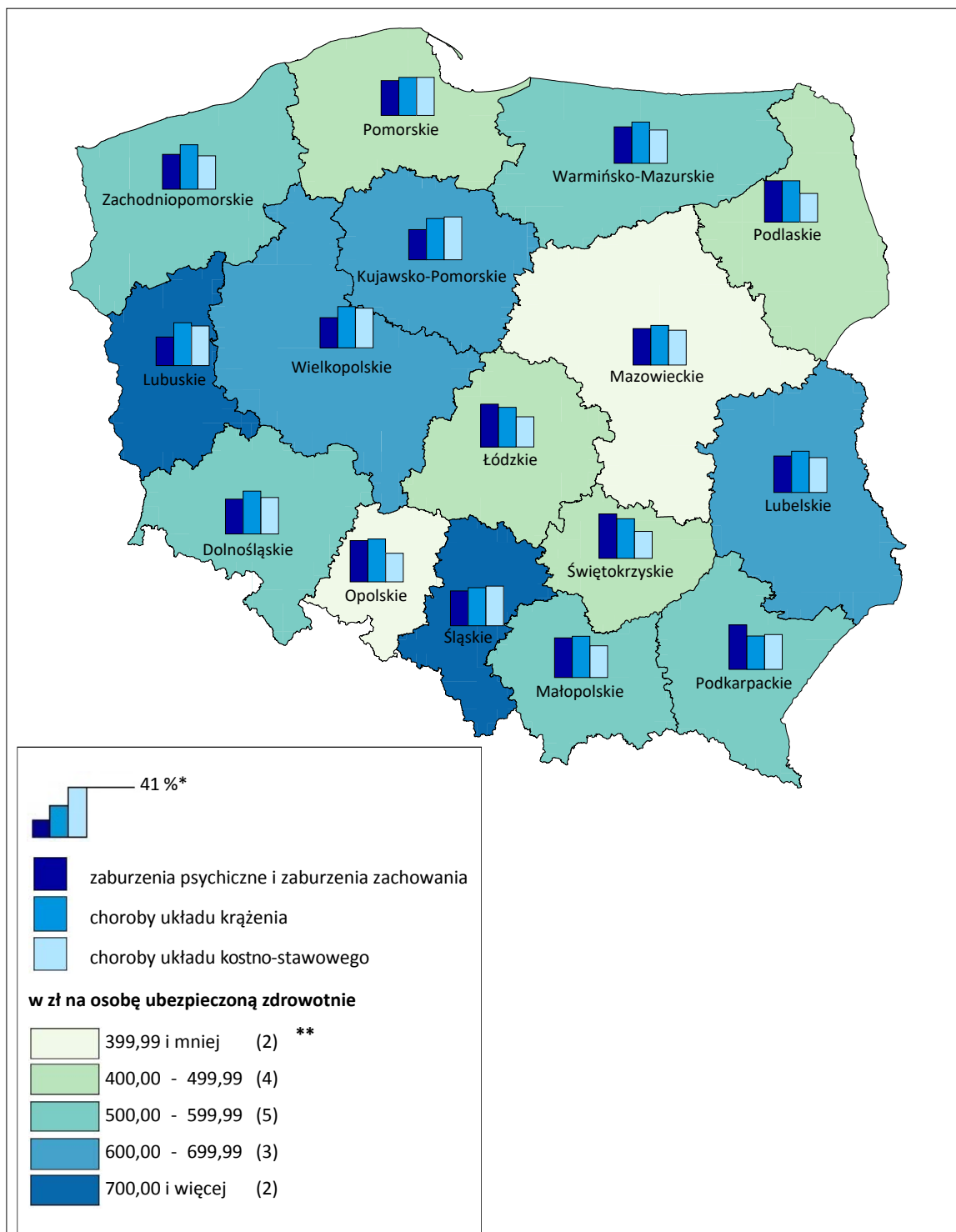
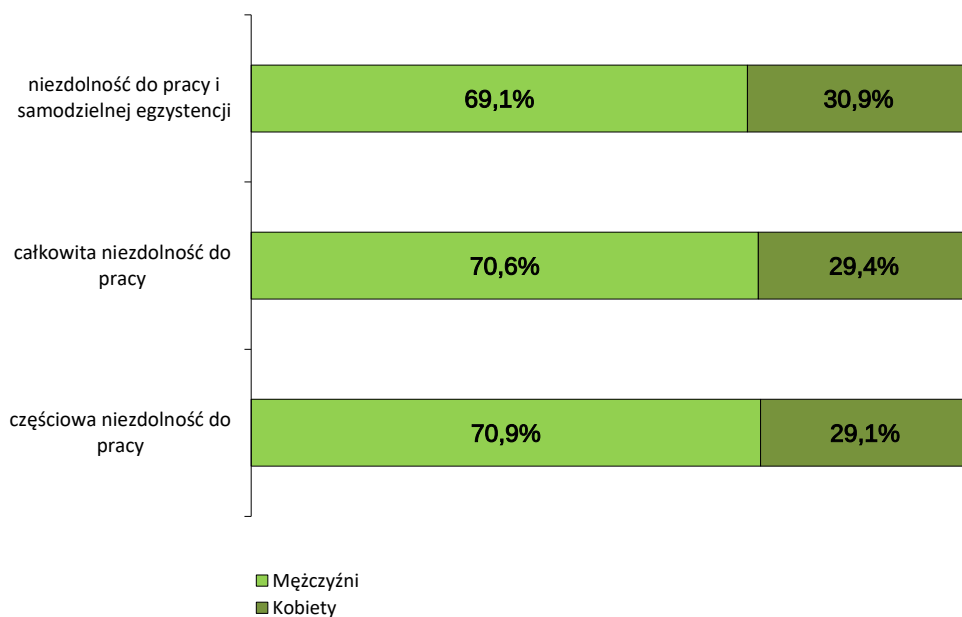

Tabela 14. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy¹⁾ poniesione w 2020 roku według stopnia niezdolności i płci świadczeniobiorców

Stopień niezdolności do pracy	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM	13 678 021,9	100,0	9 658 028,4	100,0	4 019 993,5	100,0
całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	1 847 231,1	13,5	1 276 746,1	13,2	570 485,0	14,2
całkowita niezdolność do pracy	3 487 737,3	25,5	2 463 529,1	25,5	1 024 208,2	25,5
częściowa niezdolność do pracy	8 343 053,5	61,0	5 917 753,2	61,3	2 425 300,3	60,3

Rys. 14 Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy¹⁾ w 2020 r. według stopnia niezdolności i płci świadczeniobiorców

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 15. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy¹⁾ w 2020 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności

Grupy chorobowe	Kwota wypłat ogółem	Stopień niezdolności do pracy:		
		całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
		w tys. zł		
OGÓŁEM (A00 - Z99)	13 678 021,9	1 847 231,1	3 487 737,3	8 343 053,5
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	70 517,2	2 186,5	14 481,4	53 849,3
Nowotwory (C00 - D48)	875 448,0	179 934,6	392 347,4	303 166,0
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	21 626,8	1 701,0	7 194,7	12 731,1
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	214 277,5	28 409,4	52 160,3	133 707,8
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	2 135 575,8	351 556,5	810 913,3	973 106,0
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	1 055 498,2	341 101,0	243 295,9	471 101,3
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	421 660,8	106 187,4	112 662,9	202 810,5
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	328 651,4	3 072,1	9 120,8	316 458,5
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	2 385 890,7	365 782,1	675 915,3	1 344 193,3
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	979 346,6	38 352,3	130 996,9	809 997,4
Choroby układu trawienego (K00 - K93)	198 089,0	14 240,9	66 548,4	117 299,7
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	135 443,1	4 603,8	11 461,8	119 377,5
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	2 145 114,9	143 556,3	392 131,4	1 609 427,2
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	210 521,9	33 586,7	101 872,1	75 063,1
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	43 856,1	6 173,7	11 273,0	26 409,4
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	128 861,5	5 553,0	7 765,3	115 543,2
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	2 176 547,5	208 675,0	407 332,3	1 560 540,2
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	1 405,7	163,8	47,3	1 194,6
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	25 580,7	1 511,8	1 788,8	22 280,1
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	124 108,5	10 883,2	38 428,0	74 797,3

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 16. Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy¹⁾ w 2020 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności

Grupy chorobowe	Kwota wypłat ogółem	Stopień niezdolności do pracy:		
		całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
		w %		
OGÓŁEM (A00 - Z99)	100,0	100,0	100,0	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	0,5	0,1	0,4	0,6
Nowotwory (C00 - D48)	6,4	9,7	11,2	3,6
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	0,2	0,1	0,2	0,2
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	1,6	1,5	1,5	1,6
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	15,6	19,0	23,3	11,7
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	7,7	18,5	7,0	5,7
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	3,1	5,8	3,2	2,4
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	2,4	0,2	0,3	3,8
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	17,4	19,8	19,4	16,1
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	7,2	2,1	3,8	9,7
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	1,5	0,8	1,9	1,4
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	1,0	0,2	0,3	1,4
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	15,7	7,8	11,2	19,3
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	1,5	1,8	2,9	0,9
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	0,3	0,3	0,3	0,3
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	0,9	0,3	0,2	1,4
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	15,9	11,3	11,7	18,7
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	0,0	0,0	0,0	0,0
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	0,2	0,1	0,1	0,3
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	0,9	0,6	1,1	0,9

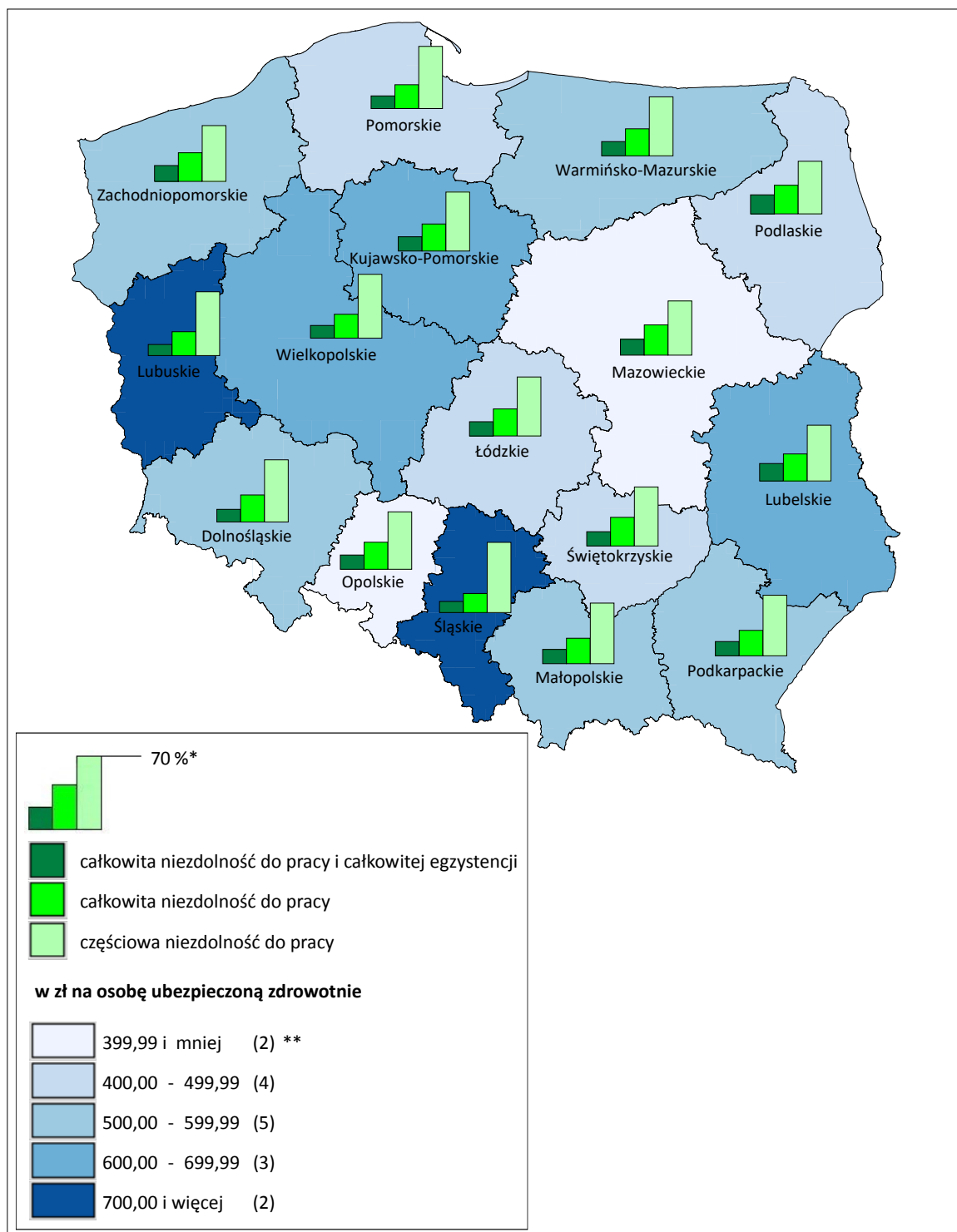
¹⁾ bez rent szkoleniowych

**Tabela 17. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy¹⁾ w 2020 r.
w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy**

Województwa	Kwota wypłat ogółem	Stopień niezdolności do pracy:		
		całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
		w tys. zł		
OGÓŁEM	13 678 021,9	1 847 231,1	3 487 737,3	8 343 053,5
Dolnośląskie	1 041 109,3	125 206,2	273 662,8	642 240,3
Kujawsko-pomorskie	869 151,1	123 871,0	235 708,4	509 571,7
Lubelskie	800 726,0	136 074,5	219 780,1	444 871,4
Lubuskie	468 708,2	55 427,4	115 159,8	298 121,0
Łódzkie	724 708,0	102 565,6	197 587,5	424 554,9
Małopolskie	1 136 967,1	155 653,8	286 271,1	695 042,2
Mazowieckie	1 397 070,0	213 577,8	417 840,9	765 651,3
Opolskie	209 988,6	31 342,1	57 556,1	121 090,4
Podkarpackie	722 292,0	99 022,8	188 426,2	434 843,0
Podlaskie	296 260,0	54 483,2	86 613,2	155 163,6
Pomorskie	714 579,6	95 909,4	175 967,4	442 702,9
Śląskie	2 268 026,6	241 021,4	448 085,5	1 578 919,7
Świętokrzyskie	373 754,9	51 881,8	104 729,1	217 144,0
Warmińsko-mazurskie	519 812,7	72 007,6	141 082,8	306 722,3
Wielkopolskie	1 533 072,7	195 415,5	365 578,6	972 078,6
Zachodniopomorskie	601 795,0	93 771,0	173 687,8	334 336,2

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Rys. 15 Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w 2020 r. według województw oraz stopni niezdolności do pracy

* Diagram kolumnowy grupowany ilustruje strukturę procentową wydatków w zależności od stopnia niezdolności do pracy w każdym z województw. Miarą wartości procentowej jest wysokość najwyższego słupka. Suma wartości słupków w poszczególnych województwach = 100%.

** Liczba województw

Tabela 18. Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy¹⁾ w 2020 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy

Województwa	Stopień niezdolności do pracy:		
	całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
	ogółem = 100		
OGÓŁEM	13,5	25,5	61,0
Dolnośląskie	12,0	26,3	61,7
Kujawsko-pomorskie	14,3	27,1	58,6
Lubelskie	17,0	27,4	55,6
Lubuskie	11,8	24,6	63,6
Łódzkie	14,1	27,3	58,6
Małopolskie	13,7	25,2	61,1
Mazowieckie	15,3	29,9	54,8
Opolskie	14,9	27,4	57,7
Podkarpackie	13,7	26,1	60,2
Podlaskie	18,4	29,2	52,4
Pomorskie	13,4	24,6	62,0
Śląskie	10,6	19,8	69,6
Świętokrzyskie	13,9	28,0	58,1
Warmińsko-mazurskie	13,9	27,1	59,0
Wielkopolskie	12,7	23,9	63,4
Zachodniopomorskie	15,6	28,9	55,5

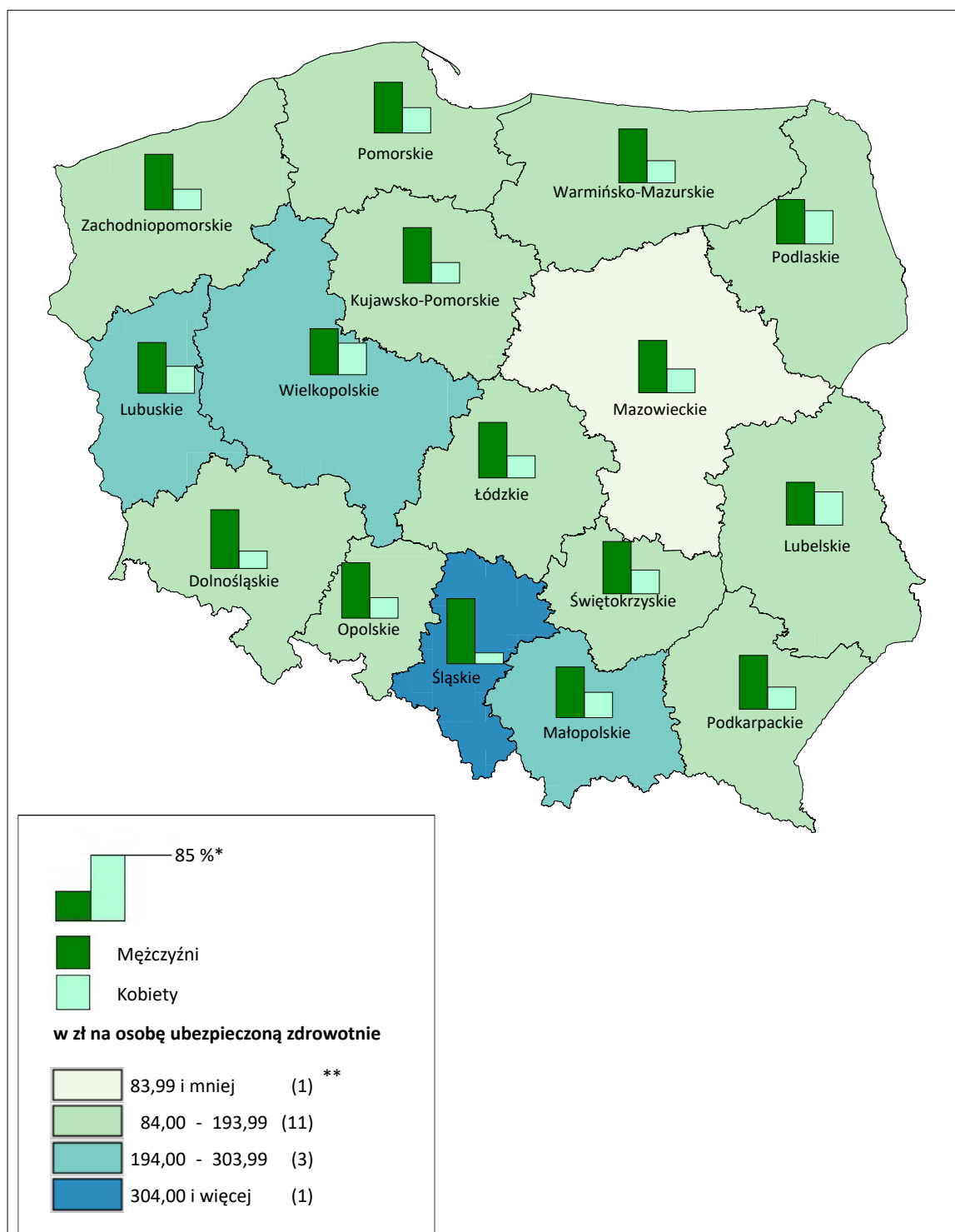
¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 19. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową¹⁾ w 2020 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	4 255 289,1	100,0	3 044 235,0	100,0	1 211 054,1	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	52 184,8	1,2	29 964,0	1,0	22 220,8	1,8
Nowotwory (C00 - D48)	136 126,1	3,2	87 817,4	2,9	48 308,7	4,0
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	3 445,9	0,1	2 476,1	0,1	969,8	0,1
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	23 717,0	0,6	14 158,1	0,5	9 558,9	0,8
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	283 121,0	6,7	190 832,0	6,3	92 289,0	7,6
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	200 222,7	4,7	140 214,1	4,6	60 008,6	5,0
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	117 606,7	2,8	99 710,2	3,3	17 896,5	1,5
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	283 670,2	6,7	269 782,5	8,9	13 887,7	1,1
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	388 625,4	9,1	299 773,4	9,9	88 852,0	7,3
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	727 846,4	17,1	305 629,9	10,0	422 216,5	34,9
Choroby układu trawienego (K00 - K93)	25 018,0	0,6	12 816,5	0,4	12 201,5	1,0
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	97 565,2	2,3	62 338,8	2,0	35 226,4	2,9
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	375 556,7	8,8	258 689,5	8,5	116 867,2	9,7
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	12 919,5	0,3	8 724,6	0,3	4 194,9	0,3
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	5 574,5	0,1	3 038,5	0,1	2 536,0	0,2
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	95 896,8	2,3	15 927,4	0,5	79 969,4	6,6
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	1 388 693,7	32,6	1 213 111,8	39,8	175 581,9	14,5
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	1 047,3	0,0	1 047,3	0,0	-	-
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	21 624,1	0,5	18 135,2	0,6	3 488,9	0,3
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	14 827,1	0,3	10 047,7	0,3	4 779,4	0,4

¹⁾ łącznie z rentami szkoleniowymi

Rys. 16 Wydatki na **renty wypadkowe** według płci w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w poszczególnych województwach w 2020 r.

* Diagram kolumnowy grupowany ilustruje strukturę procentową wydatków w zależności od płci rencistów w każdym z województw. Miarą wartości procentowej jest wysokość najwyższego słupka. Suma wartości słupków w poszczególnych województwach = 100%.

** Liczba województw

Tabela 20. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2020 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności

Grupy chorobowe	Kwota wypłat ogółem	Stopień niezdolności do pracy:		
		całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
	w tys. zł			
OGÓŁEM (A00 - Z99)	4 255 266,2	245 910,8	532 873,4	3 476 482,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	52 184,8	605,6	8 408,2	43 170,9
Nowotwory (C00 - D48)	136 126,1	19 146,3	23 433,3	93 546,5
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	3 445,9	21,1	449,4	2 975,5
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	23 717,0	1 276,6	2 412,6	20 027,8
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	283 121,0	21 281,8	57 647,6	204 191,6
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	200 221,2	30 836,7	27 505,7	141 878,8
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	117 606,7	10 394,4	11 838,0	95 374,3
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	283 670,2	1 545,1	4 017,4	278 107,7
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	388 625,4	43 406,5	63 189,7	282 029,2
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	727 846,4	10 917,4	52 422,5	664 506,5
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	25 018,0	967,9	3 693,9	20 356,2
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	97 564,1	990,3	2 001,2	94 572,6
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	375 556,7	19 186,9	40 824,8	315 545,0
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	12 919,5	1 622,8	1 089,8	10 206,9
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	5 574,5	280,4	73,1	5 221,0
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	95 896,8	718,9	929,2	94 248,7
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	1 388 673,4	80 799,3	229 581,9	1 078 292,2
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	1 047,3	132,0	0,0	915,3
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	21 624,1	703,5	665,8	20 254,8
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	14 827,1	1 077,3	2 689,3	11 060,5

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 21. Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową¹⁾ w 2020 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności

Grupy chorobowe	Stopień niezdolności do pracy:		
	całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
	ogółem = 100		
OGÓŁEM (A00 - Z99)	5,8	12,5	81,7
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	1,2	16,1	82,7
Nowotwory (C00 - D48)	14,1	17,2	68,7
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	0,6	13,0	86,4
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	5,4	10,2	84,4
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	7,5	20,4	72,1
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	15,4	13,7	70,9
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	8,8	10,1	81,1
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	0,6	1,4	98,0
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	11,2	16,2	72,6
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	1,5	7,2	91,3
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	3,9	14,7	81,4
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	1,0	2,1	96,9
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	5,1	10,9	84,0
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	12,6	8,4	79,0
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	5,0	1,3	93,7
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	0,7	1,0	98,3
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	5,8	16,5	77,7
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	12,6	0,0	87,4
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	3,2	3,1	93,7
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	7,3	18,1	74,6

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 22. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową¹⁾ w 2020 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy

Województwa	Kwota wypłat ogółem	Stopień niezdolności do pracy:		
		całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
	w tys. zł			
OGÓŁEM	4 255 266,2	245 910,8	532 873,4	3 476 482,0
Dolnośląskie	368 480,2	19 889,8	64 027,8	284 562,6
Kujawsko-pomorskie	180 455,4	14 401,1	30 469,7	135 584,6
Lubelskie	226 427,5	15 913,0	26 598,3	183 916,2
Lubuskie	156 919,2	7 797,1	18 754,9	130 367,2
Łódzkie	168 748,3	10 919,3	25 881,1	131 947,9
Małopolskie	437 494,3	24 203,5	58 203,6	355 087,2
Mazowieckie	301 519,1	20 625,5	43 908,7	236 984,9
Opolskie	68 238,1	4 145,7	7 367,9	56 724,5
Podkarpackie	172 927,0	10 443,4	20 315,0	142 168,6
Podlaskie	65 591,3	4 824,2	8 998,4	51 768,7
Pomorskie	219 663,2	14 308,4	30 063,8	175 291,0
Śląskie	1 029 802,9	41 921,8	95 306,0	892 575,1
Świętokrzyskie	109 692,0	6 494,3	12 655,6	90 542,1
Warmińsko-mazurskie	131 208,3	9 219,2	17 340,1	104 649,0
Wielkopolskie	480 090,9	29 101,8	54 779,4	396 209,7
Zachodniopomorskie	138 008,5	11 702,7	18 203,1	108 102,7

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 23. Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową¹⁾ w 2020 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy

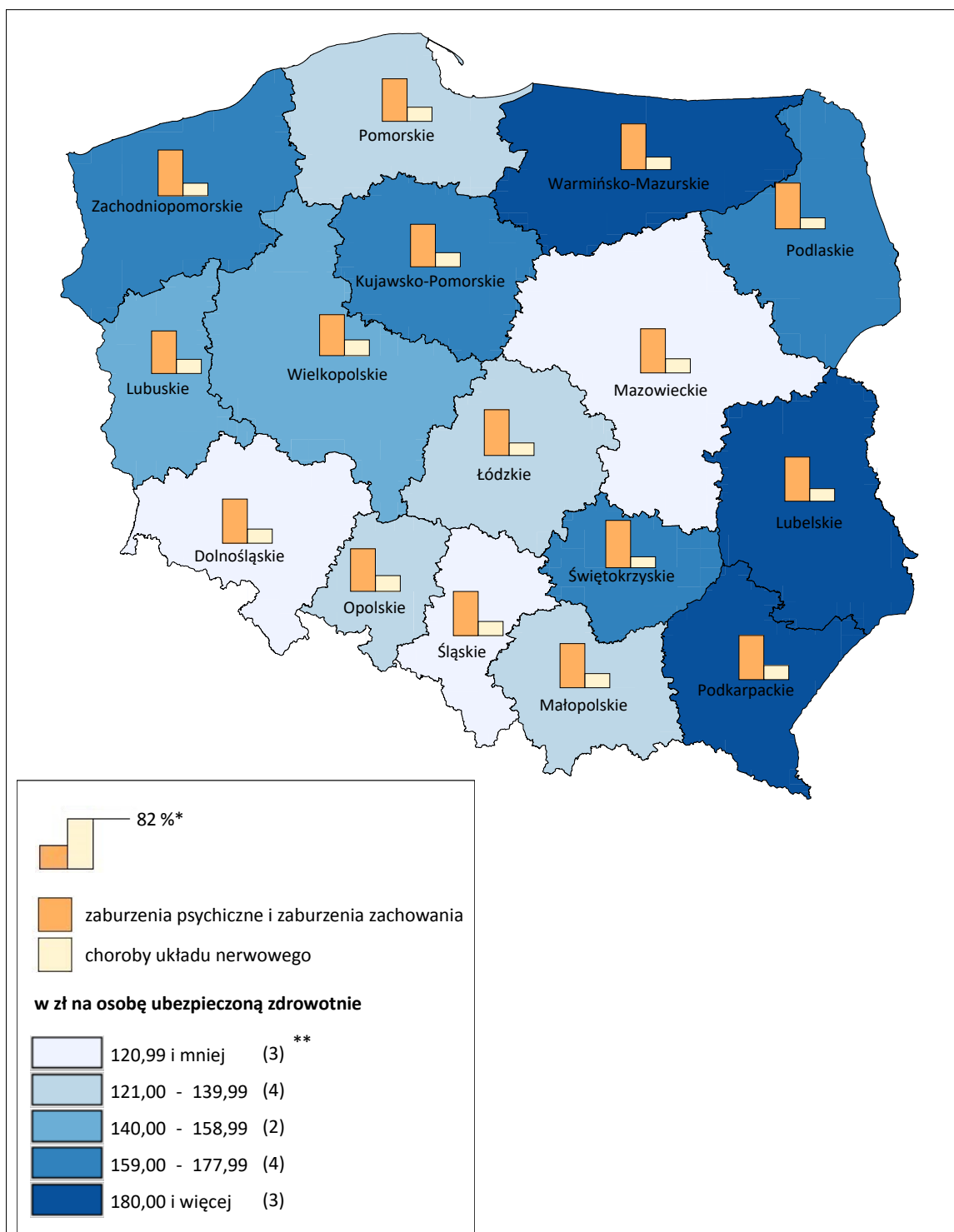
Województwa	Stopień niezdolności do pracy:		
	całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
	ogółem = 100		
OGÓŁEM	5,8	12,5	81,7
Dolnośląskie	5,4	17,4	77,2
Kujawsko-pomorskie	8,0	16,9	75,1
Lubelskie	7,0	11,8	81,2
Lubuskie	5,0	11,9	83,1
Łódzkie	6,5	15,3	78,2
Małopolskie	5,5	13,3	81,2
Mazowieckie	6,8	14,6	78,6
Opolskie	6,1	10,8	83,1
Podkarpackie	6,0	11,8	82,2
Podlaskie	7,4	13,7	78,9
Pomorskie	6,5	13,7	79,8
Śląskie	4,1	9,2	86,7
Świętokrzyskie	5,9	11,5	82,6
Warmińsko-mazurskie	7,0	13,2	79,8
Wielkopolskie	6,1	11,4	82,5
Zachodniopomorskie	8,5	13,2	78,3

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 24. Wydatki na renty socjalne w 2020 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	3 582 207,7	100,0	1 989 681,1	100,0	1 592 526,6	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	4 112,2	0,1	2 381,5	0,1	1 730,7	0,1
Nowotwory (C00 - D48)	45 835,7	1,3	22 690,5	1,1	23 145,2	1,4
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	6 329,1	0,2	4 659,7	0,2	1 669,4	0,1
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	35 070,0	1,0	16 576,4	0,8	18 493,6	1,2
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	2 051 797,4	57,3	1 203 481,2	60,5	848 316,2	53,3
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	645 440,5	18,0	344 711,1	17,3	300 729,4	18,9
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	130 864,4	3,7	63 575,9	3,2	67 288,5	4,2
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	32 344,4	0,9	17 089,5	0,9	15 254,9	1,0
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	71 841,1	2,0	35 989,2	1,8	35 851,9	2,2
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	19 031,2	0,5	8 939,7	0,5	10 091,5	0,6
Choroby układu trawienego (K00 - K93)	18 502,7	0,5	9 613,1	0,5	8 889,6	0,6
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	3 408,2	0,1	1 867,0	0,1	1 541,2	0,1
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	91 484,2	2,5	35 589,6	1,8	55 894,6	3,5
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	28 233,7	0,8	14 104,7	0,7	14 129,0	0,9
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	314 462,6	8,8	157 347,2	7,9	157 115,4	9,9
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	3 199,6	0,1	1 464,6	0,1	1 735,0	0,1
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	70 814,3	2,0	45 069,0	2,3	25 745,3	1,6
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	77,1	0,0	-	-	77,1	0,0
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	559,2	0,0	345,3	0,0	213,9	0,0
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	8 800,1	0,2	4 185,9	0,2	4 614,2	0,3

Rys. 17 Wydatki na **renty socjalne** przyznane w związku z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania oraz chorobami układu nerwowego na tle wydatków ogółem w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w poszczególnych województwach w 2020 r.

* Diagram kolumnowy grupowany ilustruje strukturę procentową wydatków na wybrane dwie grupy chorobowe (generujące najwyższe wydatki) w każdym z województw. Miarą wartości procentowej jest wysokość najwyższego słupka. Suma wartości słupków w poszczególnych województwach = 100%.

** Liczba województw

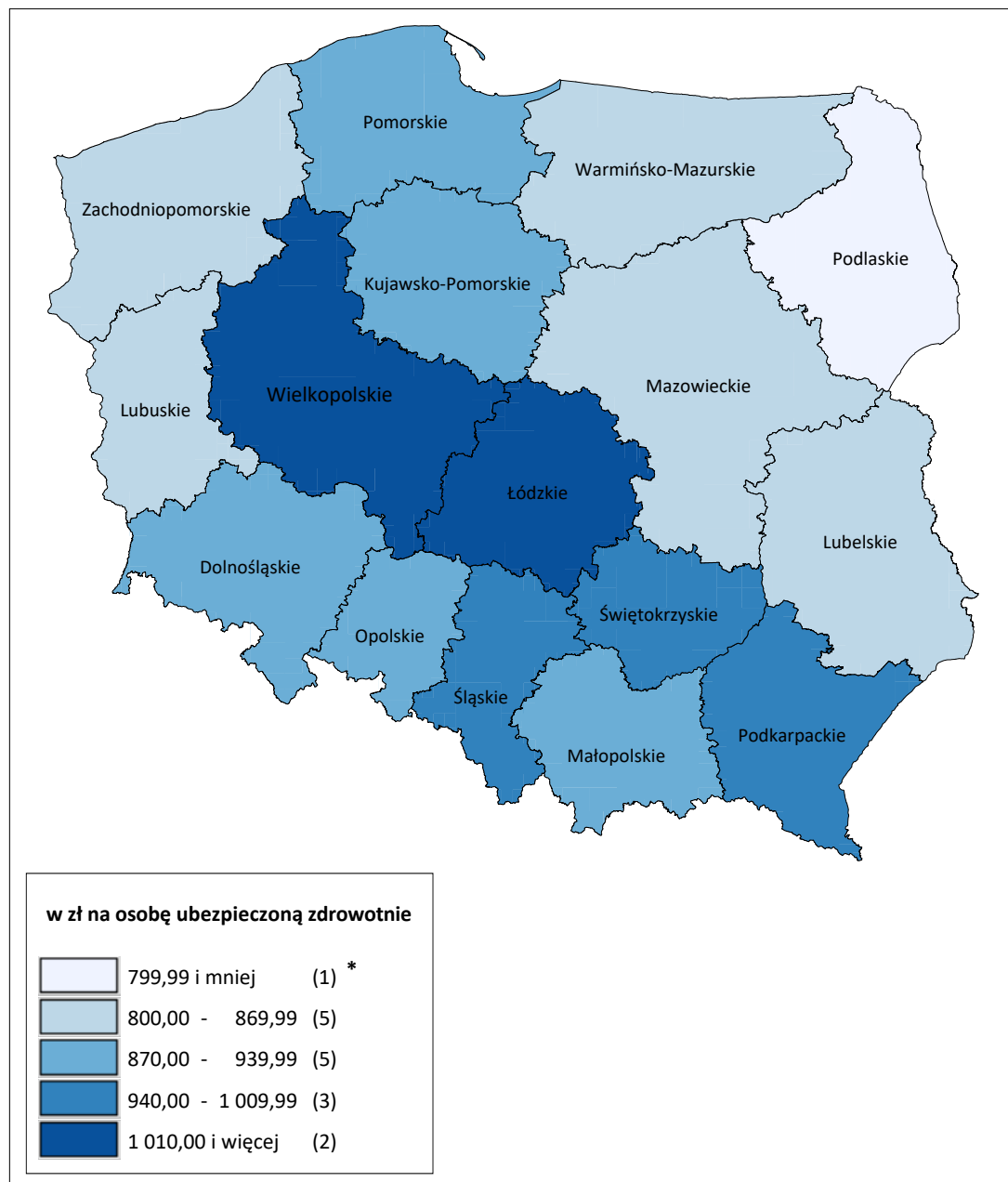
**Tabela 25. Wydatki na renty socjalne w 2020 r.
według płci świadczeniobiorców i województw**

Województwa	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM	3 582 207,7	100,0	1 989 681,1	100,0	1 592 526,6	100,0
Dolnośląskie	231 185,5	6,4	126 216,0	6,3	104 969,5	6,6
Kujawsko-pomorskie	231 938,0	6,5	128 796,2	6,5	103 141,8	6,5
Lubelskie	246 531,4	6,9	139 462,6	7,0	107 068,8	6,7
Lubuskie	97 646,7	2,7	53 410,3	2,7	44 236,4	2,8
Łódzkie	216 578,2	6,0	121 456,2	6,1	95 122,0	6,0
Małopolskie	294 102,9	8,2	162 071,0	8,1	132 031,9	8,3
Mazowieckie	436 249,4	12,2	247 063,8	12,4	189 185,6	11,9
Opolskie	81 014,3	2,2	45 600,0	2,3	35 414,3	2,2
Podkarpackie	242 267,6	6,8	134 447,7	6,8	107 819,9	6,8
Podlaskie	113 430,4	3,2	64 008,6	3,2	49 421,8	3,1
Pomorskie	200 817,3	5,6	111 186,8	5,6	89 630,5	5,6
Śląskie	372 251,3	10,4	200 853,1	10,1	171 398,2	10,8
Świętokrzyskie	131 887,4	3,7	76 897,9	3,9	54 989,5	3,4
Warmińsko-mazurskie	168 156,9	4,7	93 616,7	4,7	74 540,2	4,7
Wielkopolskie	331 748,9	9,3	181 333,0	9,1	150 415,9	9,4
Zachodniopomorskie	186 401,5	5,2	103 261,2	5,2	83 140,3	5,2

Tabela 26. Wydatki z tytułu absencji chorobowej finansowanej z FUS i funduszy zakładów pracy w 2020 r. według grup chorobowych i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	22 932 379,1	100,0	8 756 123,8	100,0	14 176 255,3	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	216 307,4	0,9	101 505,2	1,1	114 802,2	0,8
Nowotwory (C00 - D48)	682 486,8	3,0	280 031,0	3,2	402 455,8	2,8
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	52 046,2	0,2	19 916,9	0,2	32 129,3	0,2
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	149 448,7	0,7	71 713,4	0,8	77 735,3	0,6
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	2 680 783,8	11,7	1 023 627,7	11,7	1 657 156,1	11,7
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	1 551 698,4	6,8	820 915,6	9,4	730 782,8	5,2
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	148 480,8	0,6	80 874,2	0,9	67 606,6	0,5
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	94 530,8	0,4	41 444,3	0,5	53 086,5	0,4
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	970 788,0	4,2	656 459,4	7,5	314 328,6	2,2
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	2 783 370,3	12,1	1 189 266,3	13,6	1 594 104,0	11,2
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	720 199,8	3,1	433 338,0	4,9	286 861,8	2,0
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	173 437,0	0,8	105 047,0	1,2	68 390,0	0,5
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	3 223 730,1	14,1	1 780 813,5	20,3	1 442 916,6	10,2
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	510 113,1	2,2	125 019,8	1,4	385 093,3	2,7
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	5 275 466,6	23,0	-	-	5 275 466,6	37,2
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	11 574,7	0,1	4 745,5	0,1	6 829,2	0,1
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	419 156,7	1,8	173 764,4	2,0	245 392,3	1,7
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	2 277 560,8	9,9	1 494 129,9	17,1	783 430,9	5,5
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	517 296,0	2,3	219 321,9	2,5	297 974,1	2,1
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	12 535,2	0,1	6 660,2	0,1	5 875,0	0,0
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	461 367,9	2,0	127 529,6	1,5	333 838,3	2,4

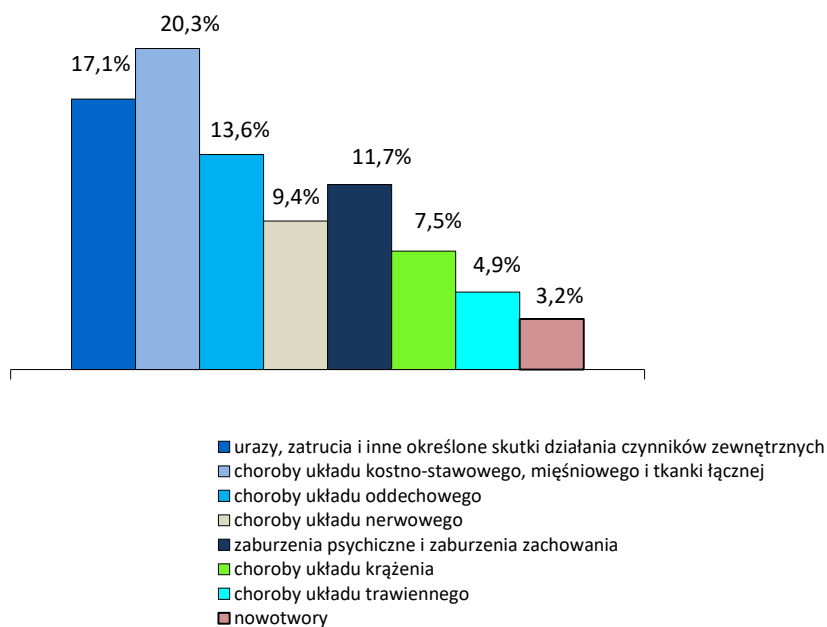
Rys. 18 Wydatki na **absencję chorobową** ogółem w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w 2020 r. według województw

* Liczba województw

Rys. 19 Struktura wydatków na absencję chorobową finansowaną z FUS i funduszy zakładów pracy w 2020 r. według wybranych grup chorobowych i płci świadczeniobiorców

MĘŻCZYŹNI

KOBIETY

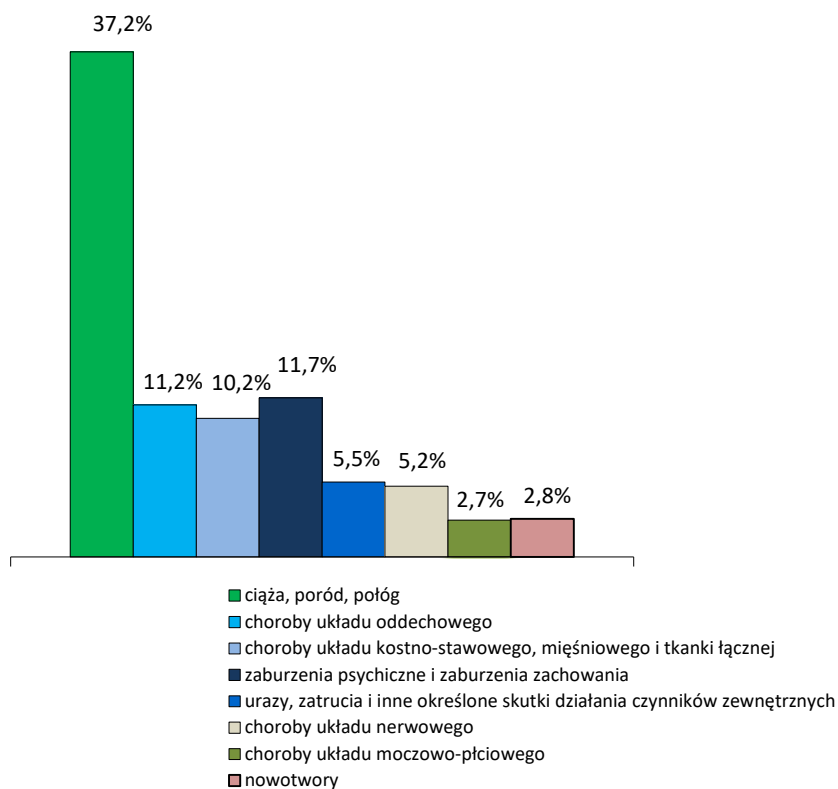

Tabela 27. Struktura wydatków na absencję chorobową finansowaną z FUS i funduszy zakładów pracy w 2020 r. według grup chorobowych i płci świadczeniobiorców

Wyszczególnienie	Mężczyźni	Kobiety
	ogółem = 100	
OGÓŁEM (A00 - Z99)	38,2	61,8
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	46,9	53,1
Nowotwory (C00 - D48)	41,0	59,0
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	38,3	61,7
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	48,0	52,0
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	38,2	61,8
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	52,9	47,1
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	54,5	45,5
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	43,8	56,2
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	67,6	32,4
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	42,7	57,3
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	60,2	39,8
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	60,6	39,4
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	55,2	44,8
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	24,5	75,5
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	100,0
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	41,0	59,0
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	41,5	58,5
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	65,6	34,4
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	42,4	57,6
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	53,1	46,9
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	27,6	72,4

Tabela 28. Wydatki z tytułu absencji chorobowej finansowane z FUS i funduszy zakładów pracy w 2020 r. według płci świadczeniobiorców i województw

Województwa	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM	22 932 379,1	100,0	8 756 123,8	100,0	14 176 255,3	100,0
Dolnośląskie	1 748 554,8	7,6	669 443,8	7,7	1 079 111,0	7,6
Kujawsko-pomorskie	1 224 062,4	5,3	479 923,2	5,5	744 139,2	5,3
Lubelskie	1 045 004,8	4,5	393 878,2	4,5	651 126,6	4,6
Lubuskie	554 754,5	2,4	205 574,8	2,3	349 179,7	2,5
Łódzkie	1 864 682,9	8,1	729 067,5	8,3	1 135 615,4	8,0
Małopolskie	1 927 543,7	8,4	733 175,5	8,4	1 194 368,2	8,4
Mazowieckie	3 107 642,6	13,6	1 065 923,8	12,2	2 041 718,8	14,4
Opolskie	523 831,9	2,3	211 658,6	2,4	312 173,3	2,2
Podkarpackie	1 253 980,7	5,5	516 129,2	5,9	737 851,5	5,2
Podlaskie	526 776,2	2,3	191 477,8	2,2	335 298,4	2,4
Pomorskie	1 369 758,0	6,0	500 387,3	5,7	869 370,7	6,1
Śląskie	2 977 518,6	13,0	1 204 449,5	13,8	1 773 069,1	12,5
Świętokrzyskie	751 644,0	3,3	316 687,0	3,6	434 957,0	3,1
Warmińsko-mazurskie	727 952,6	3,2	282 511,9	3,2	445 440,7	3,1
Wielkopolskie	2 425 834,8	10,6	920 413,2	10,5	1 505 421,6	10,6
Zachodniopomorskie	902 836,6	3,9	335 422,5	3,8	567 414,1	4,0

Tabela 29. Struktura wydatków z tytułu absencji chorobowej finansowane z FUS i funduszy zakładów pracy w 2020 r. według płci świadczeniobiorców i województw

Wyszczególnienie	Mężczyźni	Kobiety
	ogółem = 100	
OGÓŁEM	38,2	61,8
Dolnośląskie	38,3	61,7
Kujawsko-pomorskie	39,2	60,8
Lubelskie	37,7	62,3
Lubuskie	37,1	62,9
Łódzkie	39,1	60,9
Małopolskie	38,0	62,0
Mazowieckie	34,3	65,7
Opolskie	40,4	59,6
Podkarpackie	41,2	58,8
Podlaskie	36,3	63,7
Pomorskie	36,5	63,5
Śląskie	40,5	59,5
Świętokrzyskie	42,1	57,9
Warmińsko-mazurskie	38,8	61,2
Wielkopolskie	37,9	62,1
Zachodniopomorskie	37,2	62,8

Tabela 30. Wydatki z tytułu absencji chorobowej spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2020 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności i poci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	624 723,2	100,0	441 889,0	100,0	182 834,2	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	1 869,0	0,3	1 500,9	0,3	368,1	0,2
Nowotwory (C00 - D48)	999,0	0,2	552,3	0,1	446,7	0,2
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	200,8	0,0	116,0	0,0	84,8	0,0
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	518,1	0,1	406,2	0,1	111,9	0,1
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	5 501,8	0,9	3 212,6	0,7	2 289,2	1,3
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	15 434,6	2,5	9 640,6	2,2	5 794,0	3,2
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	2 832,1	0,5	2 395,3	0,6	436,8	0,2
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	595,7	0,1	432,9	0,1	162,8	0,1
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	5 615,9	0,9	4 064,3	0,9	1 551,6	0,8
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	8 348,0	1,3	5 780,5	1,3	2 567,5	1,4
Choroby układu trawienego (K00 - K93)	4 016,8	0,6	3 481,4	0,8	535,4	0,3
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	2 876,3	0,5	2 143,0	0,5	733,3	0,4
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	54 956,8	8,8	37 653,5	8,5	17 303,3	9,5
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	837,2	0,1	427,0	0,1	410,2	0,2
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	728,4	0,1	-	-	728,4	0,4
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	41,2	0,0	21,5	0,0	19,7	0,0
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	2 147,1	0,4	1 264,0	0,3	883,1	0,5
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	512 484,6	82,0	365 697,4	82,8	146 787,2	80,3
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	1 389,0	0,2	816,0	0,2	573,0	0,3
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	1 454,6	0,2	910,7	0,2	543,9	0,3
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	1 876,2	0,3	1 372,9	0,3	503,3	0,3

Rys. 20 **Struktura liczby dni absencji chorobowej spowodowanej wypadkiem lub chorobą zawodową w 2020 r. według wybranych grup chorobowych i płci świadczeniobiorców**

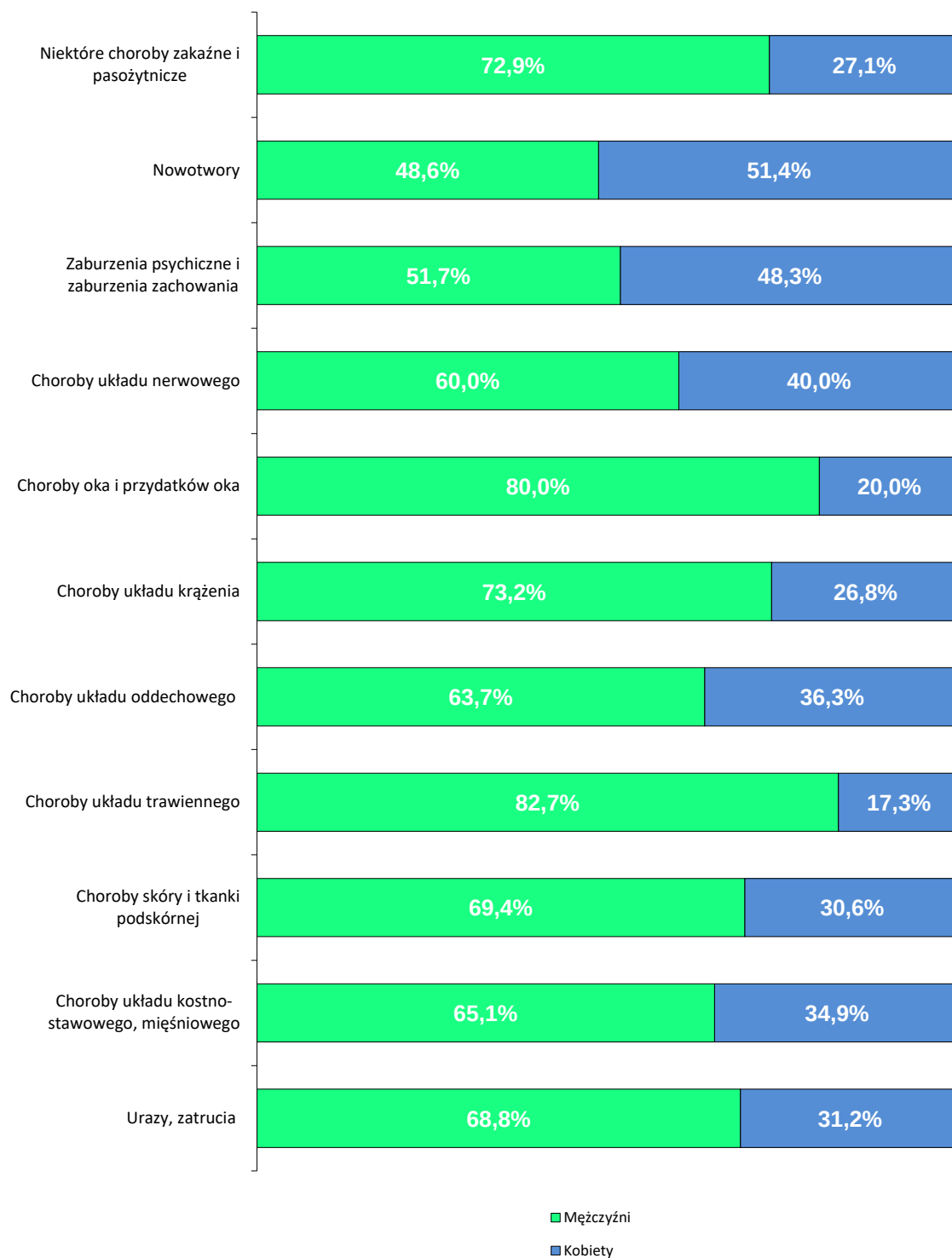
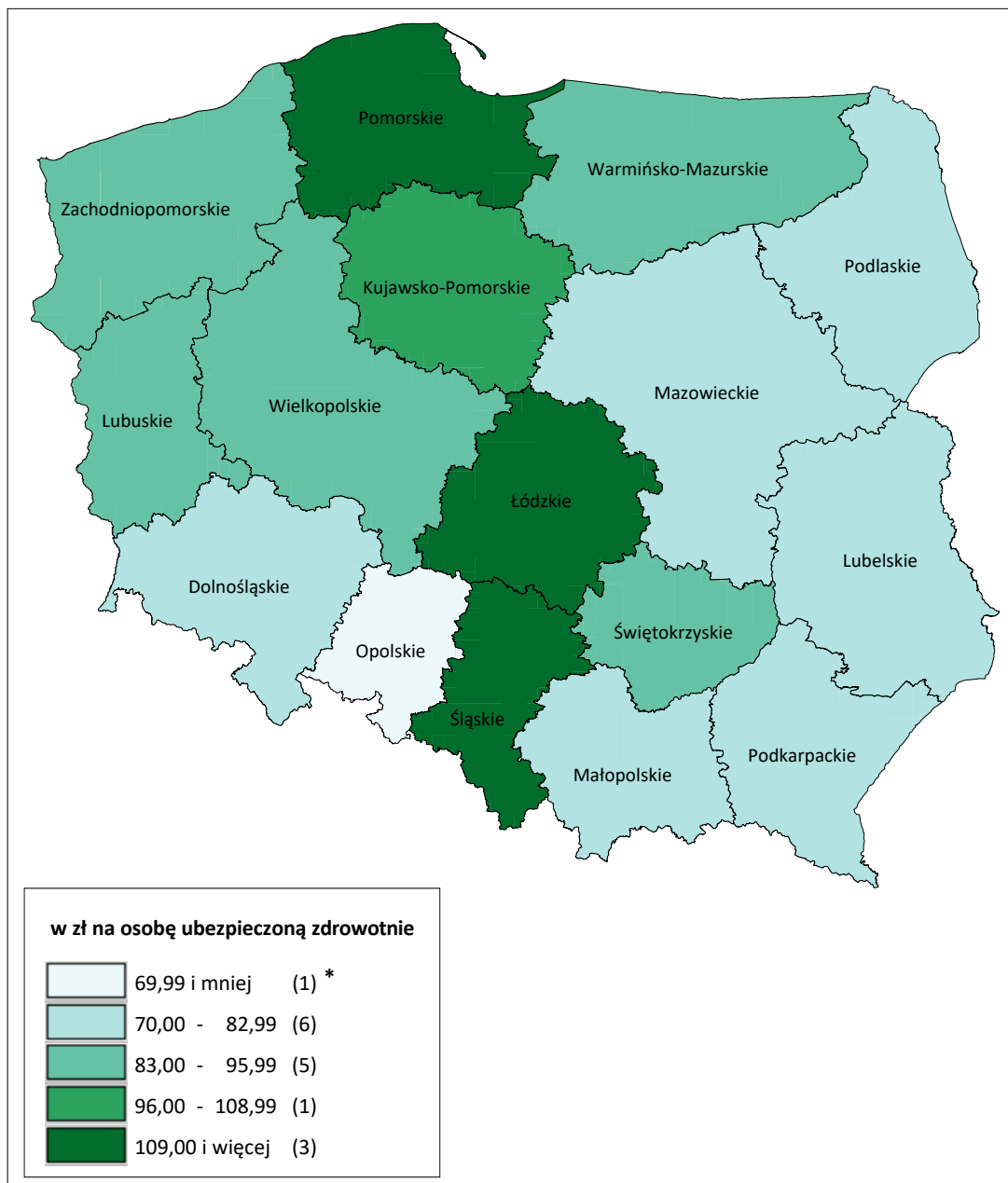

Tabela 31. Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w 2020 r. według grup chorobowych będących przyczyną wypłaty świadczenia i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	2 253 234,4	100,0	1 179 897,2	100,0	1 073 337,2	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	8 818,4	0,4	5 390,2	0,4	3 428,2	0,3
Nowotwory (C00 - D48)	210 386,1	9,3	84 392,5	7,1	125 993,6	11,7
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	7 131,9	0,3	3 373,0	0,3	3 758,9	0,4
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	23 876,0	1,1	15 002,4	1,3	8 873,6	0,8
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	382 753,6	17,0	127 371,4	10,8	255 382,2	23,8
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	167 131,6	7,4	79 784,9	6,8	87 346,7	8,1
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	13 944,2	0,6	9 347,6	0,8	4 596,6	0,4
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	4 232,9	0,2	1 940,1	0,2	2 292,8	0,2
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	213 130,8	9,5	162 105,1	13,7	51 025,7	4,8
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	23 765,7	1,1	14 197,7	1,2	9 568,0	0,9
Choroby układu trawienego (K00 - K93)	47 476,4	2,1	31 437,8	2,7	16 038,6	1,5
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	11 673,4	0,5	7 065,8	0,6	4 607,6	0,4
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	706 115,1	31,3	366 406,5	31,1	339 708,6	31,7
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	19 356,4	0,9	7 815,3	0,7	11 541,1	1,1
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	23 997,2	1,1	1 477,1	0,1	22 520,1	2,1
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	6 393,4	0,3	2 998,3	0,3	3 395,1	0,3
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	372 314,8	16,5	254 224,8	21,5	118 090,0	11,0
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	463,0	0,0	220,5	0,0	242,5	0,0
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	650,4	0,0	407,9	0,0	242,5	0,0
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	9 623,1	0,4	4 938,3	0,4	4 684,8	0,5

Rys. 21 Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w 2020 r.
według województw

* Liczba województw

**Tabela 32. Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w 2020 r.
według województw**

Województwa	Kwota wypłat w tys. zł	w %
OGÓŁEM	2 253 234,4	100,0
Dolnośląskie	155 017,3	6,9
Kujawsko-pomorskie	140 136,1	6,2
Lubelskie	101 290,9	4,5
Lubuskie	58 565,5	2,6
Łódzkie	215 148,1	9,6
Małopolskie	155 943,2	6,9
Mazowieckie	272 997,1	12,1
Opolskie	36 563,5	1,6
Podkarpackie	93 497,6	4,1
Podlaskie	51 113,9	2,3
Pomorskie	173 635,2	7,7
Śląskie	352 054,4	15,6
Świętokrzyskie	69 335,0	3,1
Warmińsko-mazurskie	75 772,5	3,4
Wielkopolskie	209 680,6	9,3
Zachodniopomorskie	92 483,5	4,1

Tabela 33. Koszty rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS w 2020 r. według grup chorobowych będących przyczyną rehabilitacji i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wydatków					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	63 648,1	100,0	28 639,7	100,0	35 008,4	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	25,2	0,0	14,1	0,1	11,1	0,0
Nowotwory (C00 - D48)	1 341,9	2,1	67,9	0,2	1 274,0	3,6
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	26,5	0,0	17,0	0,1	9,5	0,0
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	41,7	0,1	23,9	0,1	17,8	0,1
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	2 381,9	3,8	596,4	2,1	1 785,5	5,1
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	6 214,2	9,8	2 782,9	9,7	3 431,3	9,8
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	7,1	0,0	2,3	0,0	4,8	0,0
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	2,3	0,0	0,0	0,0	2,3	0,0
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	5 792,8	9,1	4 591,3	16,0	1 201,5	3,4
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	3 992,1	6,3	722,5	2,5	3 269,6	9,4
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	3,6	0,0	3,1	0,0	0,5	0,0
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	23,8	0,0	4,9	0,0	18,9	0,1
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	34 434,0	54,1	14 643,7	51,1	19 790,3	56,5
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	21,4	0,0	9,3	0,0	12,1	0,0
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	58,1	0,1	20,8	0,1	37,3	0,1
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	1 243,4	2,0	51,6	0,2	1 191,8	3,4
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	7 878,6	12,4	4 985,5	17,4	2 893,1	8,3
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	-	-	-	-	-	-
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	6,5	0,0	1,2	0,0	5,3	0,0
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	153,0	0,2	101,3	0,4	51,7	0,2

Rys. 22 Struktura wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS w 2020 r. według grup chorobowych będących przyczyną rehabilitacji i płci świadczeniobiorców

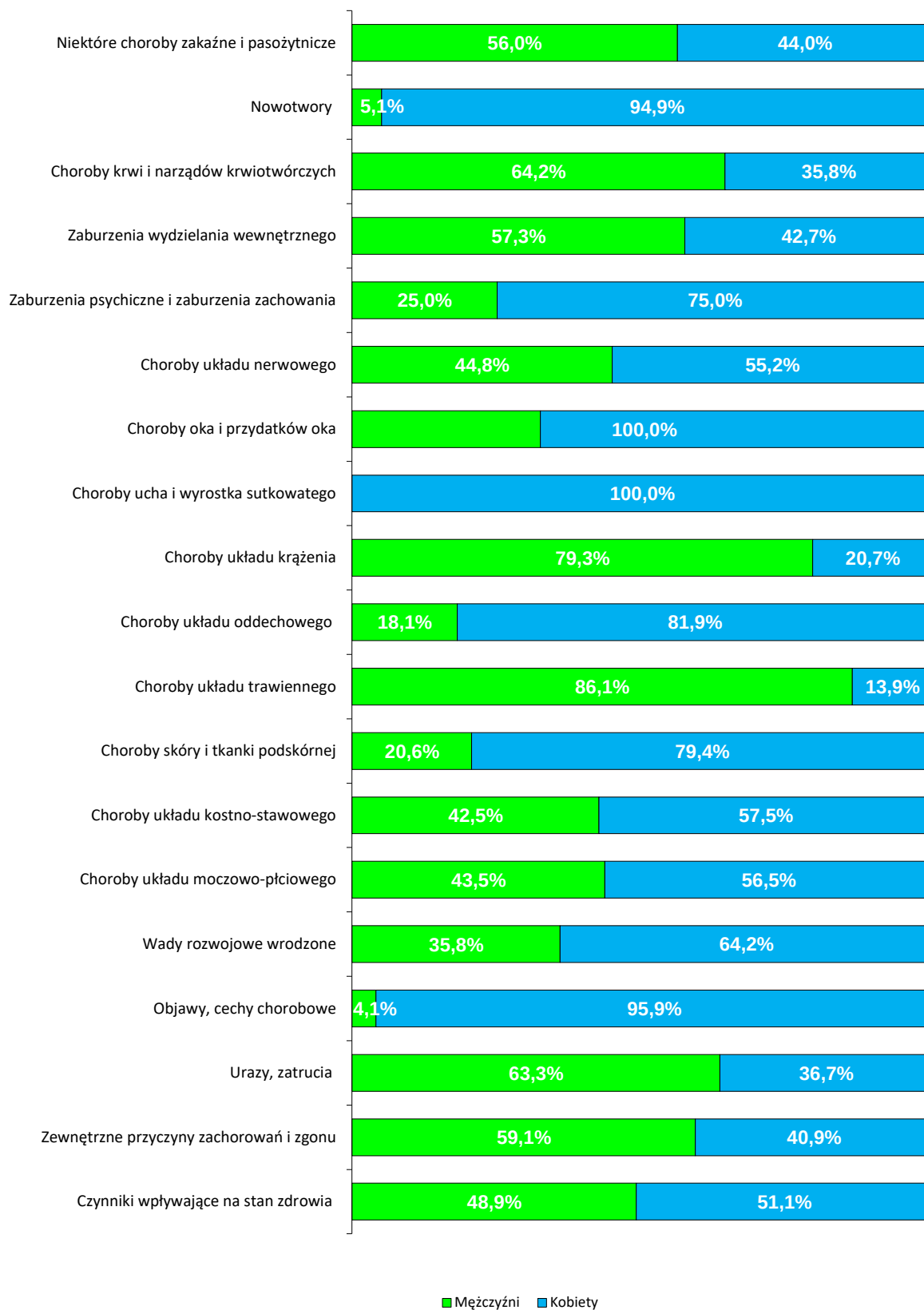

Tabela 34. Przeciętna kwota wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2020 r. według rodzajów świadczeń i grup chorobowych

Grupy chorobowe	Renty z tytułu niezdolności do pracy	Renty z tytułu niezdolności do pracy - wypadkowe	Renty socjalne	Świadczenie rehabilitacyjne	Absencja chorobowa finansowana z FUS i funduszy zakładów pracy
	w zł				
OGÓŁEM (A00 - Z99)	544,60	169,42	142,63	89,71	913,05
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	2,81	2,08	0,16	0,35	8,61
Nowotwory (C00 - D48)	34,86	5,42	1,82	8,38	27,17
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	0,86	0,14	0,25	0,28	2,07
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	8,53	0,94	1,40	0,95	5,95
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	85,03	11,27	81,69	15,24	106,74
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	42,02	7,97	25,70	6,65	61,78
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	16,79	4,68	5,21	0,56	5,91
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	13,09	11,29	0,00	0,17	0,00
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	94,99	15,47	2,86	8,49	38,65
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	38,99	28,98	0,76	0,95	110,82
Choroby układu trawienego (K00 - K93)	7,89	1,00	0,74	1,89	28,67
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	5,39	3,88	0,14	0,46	6,91
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	85,41	14,95	3,64	28,11	128,35
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	8,38	0,51	1,12	0,77	20,31
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-	210,04
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	1,75	0,22	12,52	0,96	0,46
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	5,13	3,82	0,13	0,25	16,69
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	86,66	55,29	2,82	14,82	90,68
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	0,06	0,04	0,00	0,02	20,60
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	1,02	0,86	0,02	0,03	0,50
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	4,94	0,59	0,35	0,38	18,37

Tabela 35. Przeciętna kwota wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2020 r. według rodzajów świadczeń i województw

Województwa	Renty z tytułu niezdolności do pracy	Renty z tytułu niezdolności do pracy - wypadkowe	Renty socjalne	Świadczenie rehabilitacyjne	Absencja chorobowa finansowana z FUS i funduszy zakładów pracy
	w zł				
OGÓŁEM	544,60	169,42	142,63	89,71	913,05
Dolnośląskie	530,81	187,87	117,87	79,03	891,48
Kujawsko-pomorskie	663,54	137,77	177,07	106,98	934,48
Lubelskie	643,58	181,99	198,15	81,41	839,92
Lubuskie	714,90	239,34	148,94	89,33	846,14
Łódzkie	435,13	101,32	130,04	129,18	1119,58
Małopolskie	540,00	207,78	139,68	74,06	915,45
Mazowieckie	384,56	83,00	120,08	75,14	855,40
Opolskie	351,08	114,09	135,45	61,13	875,79
Podkarpackie	566,31	135,58	189,95	73,31	983,18
Podlaskie	441,47	97,74	169,03	76,17	784,97
Pomorskie	479,99	147,55	134,89	116,63	920,07
Śląskie	719,15	326,53	118,03	111,63	944,10
Świętokrzyskie	496,84	145,81	175,31	92,16	999,12
Warmińsko-mazurskie	596,63	150,60	193,00	86,97	835,51
Wielkopolskie	667,63	209,07	144,47	91,31	1056,38
Zachodniopomorskie	547,36	125,52	169,53	84,11	821,14

Tabela 36. Przeciętna kwota wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS w przeliczeniu na jedną osobę poddaną rehabilitacji leczniczej w 2020 r. według grup chorobowych

Grupy chorobowe	W przeliczeniu na jedną osobę poddaną rehabilitacji leczniczej w zł
OGÓŁEM (A00 - Z99)	2 276,15
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	2 290,91
Nowotwory (C00 - D48)	2 396,25
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	2 409,09
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	2 452,94
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	3 015,06
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	2 142,83
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	2 366,67
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	2 300,00
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	2 778,32
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	3 293,81
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	900,00
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	2 380,00
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	2 088,05
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	2 377,78
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	2 640,91
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	3 814,11
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	2 291,62
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	-
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	2 166,67
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	2 185,71

Tabela 37. Przeciętna kwota wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS w przeliczeniu na jedną osobę poddaną rehabilitacji leczniczej w 2020 r. według województw

Województwa	w przeliczeniu na jedną osobę poddaną rehabilitacji leczniczej
	w zł
OGÓŁEM	2 276,15
Dolnośląskie	2 113,81
Kujawsko-pomorskie	2 288,17
Lubelskie	2 330,42
Lubuskie	2 361,83
Łódzkie	2 238,07
Małopolskie	2 337,82
Mazowieckie	2 382,02
Opolskie	2 415,50
Podkarpackie	2 387,22
Podlaskie	2 236,81
Pomorskie	2 074,76
Śląskie	2 293,29
Świętokrzyskie	1 996,28
Warmińsko-mazurskie	2 245,48
Wielkopolskie	2 455,14
Zachodniopomorskie	2 233,36

Podsumowanie

Z roku na rok rosną wydatki na świadczenia pieniężne realizowane przez ZUS. W 2020 r. wyniosły 269 785,3 mln zł i były wyższe w stosunku do roku poprzedniego o 8,4%.

W wydatkach na świadczenia pieniężne wydatki ponoszone na świadczenia związane z niezdolnością do pracy stanowiły w 2020 r., podobnie jak w roku poprzednim 12,5%. Udział tych wydatków systematycznie maleje. I tak, ich udział w 2016 r. wynosił 14,0%, w 2017 r. 13,9%, w 2018 r. 12,8%, a w 2019 r. 12,5%.

Od lat główną pozycję wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy stanowiły wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy. Ich udział w tych wydatkach wynosił w 2016 r. 42,8%. Jednak odnotowuje się stopniowy spadek ich udziału w wydatkach ogółem. W 2020 r. wynosił on 32,2%.

Zauważalny jest natomiast znaczący wzrost wydatków na absencję chorobową, które to w 2016 r. po raz pierwszy przewyższyły wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy. W 2016 r. wydatki na absencję chorobową (finansowaną z FUS i funduszy zakładów pracy) stanowiły 46,4% wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy (w 2017 r. 48,2%). W 2018 r. odsetek wydatków na absencję chorobową wyniósł już 50,1%, w 2019 r. 51,1%, a w 2020 r. stanowił on 53,9% i był wyższy od udziału rent z tytułu niezdolności do pracy o 21,7 punktu procentowego.

Liczba dni absencji chorobowej w 2020 r. wynosiła 246 501,1 tys. i w porównaniu z rokiem 2019 wzrosła o 20 412,9 tys. Tak duży wzrost liczby dni absencji chorobowej, a także wydatków z tym związanych jest skutkiem pojawienia się na świecie, w tym także w Polsce zakaźnej choroby COVID-19, która 11 marca 2020 r. została uznana przez Światową Organizację Zdrowia za pandemię.

W strukturze wydatków rosły także wydatki na świadczenia rehabilitacyjne i renty socjalne. W przypadku wydatków na świadczenie rehabilitacyjne, ich udział w wydatkach ogółem wzrósł z 4,3% w 2016 r. do 5,3% w 2020 r., natomiast w przypadku rent socjalnych z 6,0% w 2016 r. do 8,4% w 2020 r. Na stałym poziomie utrzymywał się udział wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS, który w ostatnich latach wynosi 0,5% ogółu wydatków związanych z niezdolnością do pracy, jednak w związku z pandemią COVID-19 - w 2020 r. zmalał do 0,2%.

W 2020 r. przeciętna wysokość wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym wyniosła 1 692,53 zł i w stosunku do roku poprzedniego była wyższa o 147,43 zł.

Najwyższa przeciętna wysokość wydatków na 1 osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym została poniesiona na absencję chorobową i wynosiła 913,05 zł, a w przypadku rent z tytułu niezdolności do pracy – 544,60 zł.

Wydatki poniesione w 2020 r. na świadczenia w związku z niezdolnością mężczyzn były o 1,6 punktu procentowego wyższe niż wydatki poniesione na świadczenia w związku z niezdolnością kobiet.

Struktura wydatków ze względu na płeć w poszczególnych rodzajach wydatków kształtowała się odmiennie. W przypadku rent z tytułu niezdolności do pracy, rent socjalnych, świadczeń rehabilitacyjnych, udział wydatków na świadczenia wypłacane mężczyznom w wydatkach ogółem był znacząco wyższy niż udział wydatków na świadczenia wypłacane kobietom. Sytuacja przedstawiała się odwrotnie w przypadku wydatków na absencję chorobową i na rehabilitację leczniczą. Wydatki poniesione na renty z tytułu niezdolności do pracy mężczyzn stanowiły ponad 70% wydatków na to świadczenie. Natomiast wydatki na absencję chorobową kobiet stanowiły 61,8% tych wydatków.

Rozpatrując wydatki w 2020 r. na świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (łącznie z wydatkami na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS) w poszczególnych województwach, obserwujemy, że najwyższe wydatki zostały poniesione w województwie śląskim – 14,1% ogółu wydatków, mazowieckim – 12,3%, wielkopolskim – 10,6%. Najniższe kwoty wydatkowano w województwie opolskim – 2,0% ogółu wydatków oraz w województwie podlaskim – 2,3%. Porównując z kolei przeciętne wysokości wydatków na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w poszczególnych województwach, rozpiętość tych wysokości, przy średniej 1 692,53 zł, wahała się od 1 424,48 zł w województwie opolskim do 1 961,30 zł w województwie wielkopolskim.

W strukturze wydatków ogółem na świadczenia z tytułu niezdolności do pracy w 2020 r. **grupami chorobowymi** generującymi najwyższe wydatki były zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania – 17,1% ogółu wydatków, choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej – 14,6%, choroby związane z okresem ciąży, porodu i połogu – 12,4%, urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych – 11,5%, choroby układu oddechowego – 9,0%, choroby układu krążenia – 8,6% oraz choroby układu nerwowego – 8,0%.

W 2020 r. wyżej wymienione grupy chorobowe były przyczyną 81,2% wydatków poniesionych w związku z niezdolnością do pracy.

Najwyższe przeciętne wydatki (łącznie z kosztami rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS) na 1 osobę odnotowano w odniesieniu do następujących grup chorobowych:

- zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99) – 288,79 zł,
- choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99) – 246,89 zł,
- urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98) – 195,30 zł.

Jednostki chorobowe generujące najwyższe wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przypadku mężczyzn to: inne choroby kręzka międzykręgowego (M51) – 3,9%, przewlekła choroba niedokrwienna serca (I25) i zaburzenia korzeni nerwowych (G54) – po 3,5% tych wydatków, schizofrenia (F20) – 3,4%, następstwa urazów kończyny dolnej (T93) – 3,2%, następstwa chorób naczyń mózgowych (I69) – 2,3%, oraz bóle grzbietu (M54) – 2,3%.

W populacji kobiet największy udział wydatków stanowiły wydatki związane z opieką położniczą z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26) – 21,0%, z reakcjami na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43) – 3,5%, zaburzeniami korzeni nerwowych (G54) i ostrymi zakażeniami dróg oddechowych (J06) – po 2,8% oraz schizofrenią (F20) i innymi chorobami kręzka międzykręgowego (M51) – po 2,4%.

Analizując wydatki poniesione na świadczenia w latach 2016 – 2020 w powiązaniu z przyczynami chorobowymi niezdolności do pracy nie obserwujemy istotnych przesunięć pomiędzy grupami chorobowymi powodującymi tę niezdolność. W rankingu grup chorobowych generujących najwyższe wydatki w 2020 r. dominowały te same grupy chorobowe co w latach 2015 - 2019.